ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީ ޖަލްސާ

ގަވާއިދު ކޮމިޓީގެ 7 ވަނަ ބައްދަލުވުން

8 ޖުލައި 2025

ބައްދަލުވުން ބޭއްވުނު ތަން: ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އާ އިމާރާތް (ކޮމިޓީކުރާ ކޮޓަރި 11)

ފެށުނު ގަޑި: 11:00

{ރިޔާސަތުގައި އިންނެވި ކޮމިޓީގެ މުގައްރިރު؛ ތުޅުސްދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ނަސީމް}

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

بسم الله الرحمن الرحيم. ގަވާއިދު ކޮމިޓީގެ 7 ވަނަ ބައްދަލުވުން ފެށީ. މި އަޅުގަނޑުމެންގެ އެޖެންޑާގައި މި އޮތީ ދަތުރުވެރިންގެ ސަލާމަތާއި ރައްކާތެރިކަން ކަށަވަރުކުރުމަށް އެކުލަވައިލަންޖެހޭ ގަވާއިދުތަކާ ގުޅިގެން މަޝްވަރާކުރުމަށް މިނިސްޓްރީ އޮފް ޓޫރިޒަމް އެންޑް އެންވަޔަރަންމަންޓްގެ ބޭފުޅުންނާ ބައްދަލުކުރުން. މި ވަގުތު ކޮމިޓީއަށް ހާޒިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވި، ފެލިދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ޢައްބާސް، ކުޅުދުއްފުށި އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ދާއޫދު، ގަލޮޅު އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު އިބްރާހީމް، އިސްދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިސްމާއީލް ޝަފީޤު، ގަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙުސައިން ނަޝީދު، އިހަވަންދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ނަސީބު، ހުރާ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަދި ކޮމިޓީގެ ނައިބު މުގައްރިރު ޑރ. އަސާރާ ނައީމް އަދި އަޅުގަނޑު އިބްރާހީމް ނަސީމް. އަޅުގަނޑު ޝުކުރުވެރިކަން ދަންނަވައިލާނަން އެ ބޭފުޅުން ހާޒިރުވެދެއްވުމަށް. (ވަގުތުކޮޅަކަށް [illegible]) އާދެ! އަޅުގަނޑުމެންގެ މިއަދުގެ ބައްދަލުވުމުގައި މި އޮތީ ދަތުރުވެރިންގެ ސަލާމަތާއި ރައްކާތެރިކަން ކަށަވަރުކުރުމަށް އެކުލަވައިލަންޖެހޭ ގަވާއިދާ ގުޅޭގޮތުން ޓޫރިޒަމް އެންޑް އެންވަޔަރަންމަންޓް މިނިސްޓްރީގެ ބޭފުޅުންނާ ބައްދަލުކުރެއްވުން. މިއަދު މި ބައްދަލުވުމުގައި މިނިސްޓްރީގެ ފަރާތުން ބައިވެރިވެވަޑައިގެންނެވީ މިނިސްޓަރ އޮފް ސްޓޭޓް ޢަބްދުﷲ ނިޔާޒް، ޑެޕިއުޓީ މިނިސްޓަރ މުޙައްމަދު މުންސިފް ރުޝްދީ، ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލް އާއިޝަތު އަލީ، ސީނިއަރ ޕޮލިސީ އޮފިސަރ މުޙައްމަދު. އެންމެ ބޭފުޅުންނަށް މަރުޙަބާ [illegible]. އާދެ! އަޅުގަނޑުމެން މި ގަވާއިދާ ބެހޭގޮތުން މަޝްވަރާކުރުމަށްޓަކައި ފުރަތަމަ [illegible] ބަލައި އަޅުގަނޑު މިނިސްޓްރީއަށް ފުރުޞަތު އަރުވާލާނަން. މިނިސްޓްރީގެ ފަރާތުން ކޮން ބޭފުޅަކު ފެށް ވާހަކަދައްކަވަން ފައްޓަވަމުގެ ކުރިން ނަމާއި މަޤާމް ވިދާޅުވެދެއްވުން އެދެން. އާދެ އަޅުގަނޑުމެންގެ [illegible]، މި [illegible] އަދި [illegible] ދެއްވުން އެދެން އިނގޭތޯ. އޭގެފަހުން އަޅުގަނޑު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ފުރުޞަތު ހުޅުވައިލާނަން މެންބަރުންގެ ސުވާލުތައް ކުރިމަތިކޮށްލެއްވުމަށް. ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު އަރުވަން.

<u>މިނިސްޓަރ އޮފް ސްޓޭޓް ފޯރ ޓޫރިޒަމް އެންޑް އެންވަޔަރަންމަންޓް ޢަބްދުﷲ ނިޔާޒް ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ އިސްވެރިޔާ. އަޅުގަނޑުމެންގެ ފަރާތުން މި ގަވާއިދާ ބެހޭ ގޮތުން މަޢުލޫމާތު ދެއްވާނީ ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލް އާއިޝަތު އަލީ.

<u>މިނިސްޓްރީ އޮފް ޓޫރިޒަމް އެންޑް އެންވަޔަރަންމަންޓްގެ ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލް ޢާއިޝަތު ޢަލީ ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަނޑަކީ، އަޅުގަނޑުގެ ނަމަކީ ޢާއިޝަތު ޢަލީ، ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލް، މިނިސްޓްރީ ޓޫރިޒަމް އެންޑް އެންވަޔަރަންމަންޓުން. އަޅުގަނޑު ފަރުމާކުރިކަމާ ބެހޭ ގޮތުން، ފަރުމާކުރިންނަން މުދާ ކުރިމަތު އަދި މުދާއި ފުރުޞަތު ހިނގާ އެކުއެކީ ކޮމިޓީއަށް، އެކްސްޕޯޓްކުރުން ޒިންމާދާރު ދިރާސާ ގެދޭ ގަވާއިދުގައި އެކުލަވާލައިދެއްވުމަށް. މި ގަވާއިދުގެ އެންމެ ބޮޑު މަގުސަދަކީ ރައްކާތެރިކަމާ އެކު ފަރުމާކުރިންގެ މުދާ ކުރިމަތުއަށް ހިންގުން. އަދި މުދާ ގޮތުންހުރި ކުރިމަތުފައި ހިންގުން. ޓެކްނިކަލް އަޅުގަނޑުމެންގެ ދި ބަޔައް އެބަ އެކޭ. މުދާއި މުދާ، ފުރާ ގޮތުން ހުރި ކުރިމަތުމަކާ އަދި އެކްސްޕޯޓްކުރުން. އެކްސްޕޯޓްކުރުންއާ އަދި ވަކި ބައެއްގެ ތަމެއްގައި ނޭފާތި އެކްސްޕޯޓްކުރުން ކުރިމަތުތައް. އެހެންވީމާ، ބޭނުން މަގުސަދަކީ މި ހުރިހާ ވިއްސާރިޔައް ރަޖިސްޓްރީވެގެން ރަނގަޅު ގާތްގަޅި ހިދުމަތްތައް ރަނގަޅު ފަންވަރެއް ދިނުން. ސަޕްލައިގައި ތަކެތި ގާއިމް ކުރެވެން އަޅުގަނޑުމެން ބެލެނި ފަރުމާކުރިން ރައްކާތެރިކުރުން. ސަޕްލައިގައި ފަރުމާކުރިން ރައްކާތެރި ކުރުމުގެ ގޮތުގައި ފަރުމާކުރިން އުޅުމާ އެކުދުވަހަކާއި އަދި ފަރުމާކުރިން ގެންގުޅޭ ގޮތްގޮތް، މުދަލުގެ ގެންގުޅެވޭނެ ގޮތްގޮތުގެ، އިން ޖެހިބެހޭގެ ބޭނުން ދީ އެކްސްޕޯޓްކުރުން އާ ކަނޑައެޅޭ ކުރިމަތި ގާތް ވެސް މި ގަވާއިދުން އަޅުގަނޑުމެން ބަލާނުކުރާނެ. ޝުކުރިއްޔާ.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

އިތުރު އެއްވެސް ބޭފުޅަކު އެއްޗެއް ވިދާޅުވާން، (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) އަޅުގަނޑު އެހެންވީމާ، މި ހިސާބުން ފެށިގެން ހުށަހަޅަމުން. ފެށިގެން ހުރިސާބުގެ މި އަރުވަނީ ގަވާއިދު އުސޫލު ދާއިރާގެ އިޖުރާއާތު ފެންވަރު މުރާޖަޢާ ކުރުމަށް އިޖުރާއަތު.

<u>ގަވާއިދު އުސޫލު ދާއިރާގެ ފެންވަރު މުރާޖަޢާ ކުރުމަށް އިޖުރާއަތު ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ މުރާޖިޢު. މިކަން، އަޅުގަނޑަން ފެށިގެން ހުރި ފެށިއް، މި ބޭފުޅުން ހުށަހަޅައި އިން 2024ގެ ނޮވެންބަރު މަހުގައި ހަވާލުވި އިން އެއްބަސް، ތަންފީޒުވި ހުރި ވިސް ކަމަކަށް ފެންނާތީވެ އަޅުގަނޑު ފެށިގެން މި ކަމާ ދިމާވެ ކަންތައްތަކާ ފެނިއްޖެ. އެއީ ފުރުސަތު ދެއްވާފައި ހުރި ތަފާސްހިސާބު ބަލައިލާ އިތުރު އެއް، ފުރުސަތު ދެއްވާފައި އިން ތަފާސްހިސާބު 12 ނޮވެންބަރު 2024 ގައި އަޅުގަނޑު ފާސްކުރި ސިޓީއަކާ ދިމާވެ. 1 ޖަނަވަރީ 2020 އިން ފެށިގެން 31 ޑިސެމްބަރު 2024 އަށް ފަރުމާކުރިން ތަފާތު އެކި އެކްސްޕޯޓްކުރަންޖެހޭގައި 112

މިހުން އެބަ އޮތީ މަރުވެފައި. ދެން އެކްސްޕޯޝަރ ތަކަކީ 9. އެއީ އެކި ކަހަލަ އަނިޔާތަކެއް އެކްސްޕޯޝަރތަކެއް. އެކަމަކު މިއީ ގެއިމިންގ އެންޑް ސޯޝަލްމީޑިއާގައި ގޭމްގެން އުޅުނުއިރުގައި މަރުވެފައި މިދި މިހުންނާއި، ކަނޭގައި ދުއްވާ އުޅަނދުފަހަރުގައި، ސްކޫލް، ގެނބިގެން މަރުވުމާއި، ސޯޝަލްމީޑިއާ ގޭމް އުޅެގެން މަރުވުމާއި، މުދަން ވެއްޓި މަރުވުމާ މިއީ 112 އިންސިޑެންޓް. މިއީ ތަފާތު އެޖެންސީތަކުން ރިޕޯޓްވީމަ މި ކަމުގައި މި ބޭފުޅުން ހައްދަވާފައި އިން ގަވާއިދު މިއަދު، އަޅުގަނޑުކަން ހިއެއް ނުވޭ މި ބާވަތަށް ގޮތެއް ހައްދަވާފައި އިން އެއްކޮށްލެއްވިޔަ. އެހެންވީމާ، ވަރަށް ކޮންސަރނިންގ ކަމެއް ނޫންތޯ؟ މިއީ ގާތްގަނޑަކަށް 5 އަހަރު ދުވަސްތެރޭގައި 112 ފެޓަލިޓީސް މަރުވުން. އަޅުގަނޑު މި ބޭފުޅުންނާ ހިއްސާކޮށްލާނަން މިދީ. އެހެންވީމާ، އެ ކަމުގައި މިއަދުވެސް ރަނގަޅު ގަވާއިދެއް ހެއްދެވޭތޯ، މިހެން ޑިސްކަސްކުރެވޭތޯ ގޮތެއް ނެތޯ؟ މިއަދުވެސް ބޭނުން، ފެޓަލިޓީތަކުގެ ސިންގަޕޫރުގައި މިހާ ގިނަ މިހުން މަރުވުމަކީ ހަމަ ކޮންސަރނިންގ. އެހެންވީމާ، މި ހައްދަވާފައި އިން ގަވާއިދު ހަމަ އެއްގޮތަކަށް ވެސް މިކީ މިއީ މި ކަމަށް ޤާނޫނުގެ ކޮމިޓީއެއް ކޮށްފައިވާ އޮތީ ކަމަށް ނުފެނުނީމަ މިކަން ހަރަކާތް އިނގޭތޯ. ޝުކުރިއްޔާ. ވަރަށް ބޮޑަށް (ވަރަށް ގިނަ މީހުންވެސް) ދެން މި ކަމާ ގުޅިގެން މި ބޭފުޅުން ހިއްސާ މިހާރު މި އިސްކަން މި ކުރައްވަނީ؟ ކޮން ގަވާއިދެއްގެ ހައްދަވާފައި އެކި ފުރުޞަތެއް ޖެހޭނީ އަދި ކުރުމަށް ބަލައި؟

މިނިސްޓްރީ އޮފް ޓޫރިޒަމް އެންޑް އެންވަޔަރަންމަންޓްގެ ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލް ހާއިޝަމް ޒިޔާދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަޅުގަނޑު ޖަވާބު...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަޅުގަނޑު މިނިސްޓްރީއަށް ފުރުޞަތުއަރުވާނަން. ފުރުޞަތު އަރުވަން އެދެން.

މިނިސްޓްރީ އޮފް ޓޫރިޒަމް އެންޑް އެންވަޔަރަންމަންޓްގެ ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލް ހާއިޝަމް ޒިޔާދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަޅުގަނޑުމެން، މި ރިޕޯޓުކުރުމާ ގަވާއިދު އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެނގިފައެއް ނުވޭ ކަންނޭނގެ. އެކަމަކު އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު މި...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އެހެންވީމާ، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މި ރިޕޯޓުކުރުމުގެ ގަވާއިދުގެ ނަންބަރެއް ނަގާފަސް ދެއްވާ.

<u>ގަލޮޅު އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު އިބްރާހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

މި ބޯޑުން، ފާމަސޫޓިކަލާ ބެހޭ ޤާނޫނާއިން މި ގަވާއިދު ނެރެފައި މި އިންނަނީ 21 ނޮވެންބަރު 2024 ގައި. މިއަދު މި ކިޔަނީ "ފާމަސޫޓިކަލިންނަން މުދު ކުޑަވަރު އަދި މުދާ ގުޅުން ހުރި އެކްސްޕަޔަރޝަން ޚިދުމަތް ދިނުމާ ބެހޭ މިންގަނޑު". އަޅުގަނޑު މިހާރު ތުންވައިފާނަން މި ބޯޑުންނަން މީތި މި ވަގުތު ހަމަ. ޝުކުރިއްޔާ.

(ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު)

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

އަޅުގަނޑު މިނިސްޓްރީގެ ފަރާތުން.

<u>މިނިސްޓަރ އޮފް ސްޓޭޓް ފޯރ ޓްރޭޑް އެންޑް އެންވަޔަރަންމަންޓް ޢަބްދުﷲ ނިޒާމް ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

އަޅުގަނޑު ނިޒާމް، ސްޓޭޓް މިނިސްޓަރ. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އެ ވިދާޅުވާ ސުވާލުކުރައްވައި. ދެން އެ މިންގަނޑެއް އަޅުގަނޑުމެން ކަނޑައެޅި ގަވާއިދު ހެދުމުގެ ކުރިން އެ ކަމުގެ ސަރުކާރާއި ކަނޑައި ތަނަވަސްކުރުމުގެ ގޮތުން އެ ވަޒީފާތައް ގޮތަށް. ދެން އަޅުގަނޑުމެން އެއީ މިންގަނޑެއް ގޮތަށް ހުރި ނުހުރި ބޭސްކުރާ ހުނަރުވެރިޔާ ކަނޑައެޅިފައި ހުންނަ ފަރަގަކަށް ދެއްވައިފައި. އެއީ މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން މި އެކުލަވައިލާފައި އޮތް ގަވާއިދުގައި ނެތް. އެއީ މިންގަނޑެއް ގޮތަށް ނުހުރި އަޅުގަނޑުމެންގެ ކުރީގައި ރިޕޯޓްކުރުމަށް އިން ގަވާއިދުގައި އިން އެ ސެކްޝަނަށް ހުރި ކަންތައްތައް ސަރުކާރުން ގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެން ނުހުރި. އެއީ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އެ ވިދާޅުވާ މިންގަނޑަކީ.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

އެ ވިދާޅުވާ ގަވާއިދުގައި އަޅުގަނޑު ބުނެފި އެއީ؟ ނުވަތަ އެގޮތަށް އެހެން އެއްޗެއް އަޅުގަނޑު ސުވާލު ކުރެވޭނެ ކަމެއް އެ ވިދާޅުވާ ގަވާއިދު ވަނީ ނޫންތޯ އުޅެނީ ތޯން؟

<u>މިނިސްޓަރ އޮފް ސްޓޭޓް ފޯރ ޓްރޭޑް އެންޑް އެންވަޔަރަންމަންޓް ޢަބްދުﷲ ނިޒާމް ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

މިހާރު މިކޮޅުން އަޅުގަނޑުމެން ގެޒެޓުކޮށްފައި އިން ގަވާއިދު، އެއީ R27/2020 އެ ގަވާއިދު އެއީ 17 އޮގަސްޓު 2020 ގައި ގެޒެޓުކޮށްފައިވާ ގަވާއިދެއް. ދެން އަޅުގަނޑުމެން ކުރިގައި ވެސް ދެންނެވިން އެ ގަވާއިދު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ރިވައިޒްކުރިއެ. އެ ރިވައިޒްކުރީ 31 އޮގަސްޓު 2021 ގައި. ދެން އަޅުގަނޑުމެން މި މަޖިލީހުގެ މަޖިލިސާ ކުރިން ހިއްސާކޮށްފައި އިންނާނީ. ދެން އާދައިގެން އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު ސަރަހައްދުތަކެއް ނަންބަރު މިހާރު އޮޅުވާލައިގަތުމަށް މިދާ ގަވާއިދު ނަންބަރާ ދެމެހެއްޓުމަށް އަޅުގަނޑުމެން އެ މެންބަރުންގެ ނަންބަރު އިންގަވާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަދި ބޭރީގެ ގޮތް އެއް ބޭފުޅަކު އެއްޗެއް ވިދާޅުވޭތޯ؟

މިނިސްޓްރީ އޮފް ޓޫރިޒަމް އެންޑް އެންވަޔަރަންމަންޓްގެ ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލް އާއިޝަތު ޒަރީ ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ 2024 ގައި، އެއީ ގަވާއިދެއް ނޫން ސަރކިއުލަރެއް. އެކަމަކު ވިދާޅުވިހާރު އެއަށް ޕަބްލިކް ކޮމެންޓަށް ރިސްޕޮންސް ލިބުނު. އެހެންވީމާ، އެ އަޅުގަނޑުމެން މިންގަނޑުތަކެއް ހެދި ގަވާއިދެއް ހެދުމަށް އަމަލަށް އެ ވަޒީރުން ވަޒީރަށް ވެސް ބަލައިގެ ކޮންސަލްޓޭޝަން، ޕްރޮޖެކްޓްތަކެއް ޓްރާންސްލޭޝަން ބަދަލު ކުރާ ކަމަށްވާތީ. ދެން 112 ފޮރުވިލިން ވިދާޅުވި ދައުލަތު، އެކްސްޓެންޝަން އިންސްޓެންޝަންގައި ހުއްޓޭ. މިގެ ތަފާތަކީ ހުރިހާ ގެޓެސްޓްއަޅު އެކްސްޓެންޝަން އިންސްޓެންޝަންގެ ތަފާތަކީ، އެބަ އަޅުގަނޑުމެން ޖެހޭ ކަންތައްތަކެއް ބައިބައިކޮށް ބަހައިލަން. އޮޅުވާލައިގަތުމަށް މިސާލަކަށް ކުރިޔަށްދާއިރު ބައިވެރިންތަކެއް ކުރިން މިހާރު ކަމަކުން މަޖިލި، ނޫނީ އެކަކަށް ކަންތައް ވެސް އެބަ ދިމާވޭ. ޖެނެރަލީ އަދި ބައެއް ފަހަރަށް އެއްކަލަ މުދާ އެހާ ދުރު ނޫން ފަހަރުތަކަށް، ވިޔަފާރި ކުރެވޭ، ދިމާވާ ކަންތައްތައް އެބަ ހުރި. އެހެންވީމާ، އެންމެން ބަލައިގެ އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުންވާ މި ފޯމެއް ހުށަ މިހާރު އެކްސްޓެންޝަން ނުހިނގާ، ހިނގައިގެން ނިކަން ފަހަރު ގޮތަކަށް ގަވާއިދު ބައްޓަންކުރެވޭ. އެހެންވީމާ، އަދިވެސް އިންސްޓެންޝަން ހިނގުމަށް ބައެއް އެތެރޭތަކުގައި ހިނގާނެ ކަމަށް ބަލަންޖެހޭ. އެކަމަކު ވެސް މިހާރު މި އެއް ގޮތަށް ފައިދާ ކުރެވޭނެ ނޫނީ ވަރަށް ނުބައިކަމެއްގެން، ނޫނިއްޔާ ހެދުމަށް ގަވާއިދު ނެތިގެން ދެން ހިނގާ ކުރިއަށް އެއް ތަނެއްގައި ވެސް އެކަމާ. އާދައިގެތަކަށް ވެސް ޕަބްލިކް ސާވިސް، ގެއިން ރެޖިސްޓްރޭޝަން އަޅުގަނޑުމެން ހުރިހާ ގެއިން ރަޖިސްޓްރޭޝަން އެމަށް ގެއިން ސަސްޓޭނަބަލް އަދި ގެއިން ޕްރޮފެޝަނަލް ހިމެނޭ ބައިވެރިވުން، ޕަބްލިކް ސަރަހައްދު މި އަދުލުއިންސާފު ވަން ރިސްޓޮރ ކަރަޕްޝަން. އެހެންވީމާ، ޕަބްލިކް ސަސްޓޭނަބަލް ގައި 2003 ވަނަ ރިސޯޓް ފަރުމާވާ

ސަބްޖެކްޓްގެ މި ވާ ގޮތަށް ވަން އައިޓަމްގެ ރިސަބްމިޝަންގައި ގެއިލި ސަބްކޮމިޓީގެ ތެރެއިން ދިރާސާކުރަން ފޮނުވަ ސަބްޖެކްޓް މި ހުށަހަޅާ ޕްރޮޕޯސަލްތަކުގައި. އެކަމަކު ފަހުން ގެޒެޓްކުރުމުގެ ޕްރޮސީޖަރ އަރިހާ މި ވާގޮތަށް ކަނޑައި ތެރެއިން އެބަ އެކި ކަހަލަ ހުށަހަޅާފައިވާ ދުއްތު. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން މިހާރަށް، މި ރަގަނޅަށް ފަހުމަށްގެން ހުރިހާ ޕްރޮޕޯސަލްތަކަށް ވެސް ސަރވިސަސް ދިނުމުގެ ގޮތުން އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު މި ހަމަ ގޮތަށް ވޯޓަށް ސަބްޖެކްޓް ސަބްޖެކްޓް ވެސް ރެޑިސްޓްރީ މި ގަވާއިދުގެ ރަނގަޅު ކުރަންޖެހޭނެ. އޭގެ މާނައަކީ އެ ގަވާއިދުގެ ރަނގަޅު އެ ސަބްޖެކްޓާއި ހުށަހަޅާފައިވާ މިނިސްޓްރީތަކުން. އާދެ ތަފާތު ވަޒީފާ އަދާކުރާ މީހުންގެ ވެސް މިނިސްޓްރީތަކުން ހުށަހަޅާފައިވާ. ގެންގުޅޭ އުސޫލުތަކުގެ ވެސް މިނިސްޓްރީތަކުން ހުށަހަޅާފައިވާ. އެހެންވީމާ، ހަމަ ވަކިވަކިން އަޅުގަނޑުމެން އެ ހުރިހާ އެއްޗެއްކަން ބަލާނެ. ބަލާފައި މި ގަވާއިދު އަޅުގަނޑުމެން މިފަހަރު ހަދާނީ.

ރިޕޯޓުން ފާހަގަކުރެވުން:

ގެނެސް ހުރި ސަފުހާ. އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތުއަރުވަން ގެތެރެ އުމުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް.

ގެތެރެ އުމުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު އިބްރާހީމް ފާހަގަކުރެއްވުން:

މިގަޔަށް ކޮންސަރނިންގް ކަމަކަށް މި ވަނީ އިނގޭތޯ، މި ބޯޑުން 2021 ގައި އެ ގަވާއިދު ރިވިއު ކުރައްވާފައި، 2024، 21، 22، 23، 24، 4 އަހަރު ފަހުން ސަރކިއުލަރއެއް ނެރުއްވާފައި، މިއީ 2025 ވަނަ އަހަރުގެ ޖުލައި މަސް. މިހާ ދުރުންދު ކަމެއްގައި މިހާ ބޮޑު ޖެހިލުންކަން މި ދުވަސް ހަމަ މިއީ ހަމަ ސީރިއަސް ކޮންސަރނެއް އިނގޭތޯ. ދެން މި ބޯޑުން މި ވިސްލް ސަބްޖެކްޓްސް އަޅުގަނޑު މި ބޯޑުން ނިންމަވާފާނަން. މިއީ ހަމަ އަޅުގަނޑު އަދި ރިޕޯޓް ކުރާނަން ގަވާއިދު ކޮމިޓީގެ މެންބަރުންނަށް އިނގޭތޯ. ދެން އިސްލާހުކުރައްވާ ސިޓީއެއް، 0074 ފުރުޞަތުގެ ނިޔަލަށް ދެއްވާފައި އެ އޮތީ. އޭގައި ހަމަ ކަނޑައެޅިގެން 2020 ވަނަ ފެބްރުއަރީ 31 އިން 2024 އަށް އެ ބޯޑުން މި ވިދާޅުވި ގޮތްތަކާ ސަބްކޮމިޓީ މެދުވެރިކޮށް ކަނޑައެޅި ދުއްވާ އުސޫލުގައި ޖުމުލަ ގަވާއިދު 1، ގޮތުން ސަބްކޮމިޓީ މެދުވެރިކޮށް ކަނޑައެޅި ދުއްވާ އުސޫލުގައި ޖުމުލަ އިސްލާހު 9، ގަވާއިދު 68، ގޮތުން ސަބްކޮމިޓީ ގަވާއިދު 42، މުޅި ވާލީ ޖުމުލަ 1. މިއީ ފުރުޞަތު ދެއްވާފައިވާ ރިޕޯޓް. ހަމައެކަނި އަޅުގަނޑު ރިޕޯޓް އަރިހުން ކޮމިޓީއަށް އަރި އެއް ފަހަރު. މި ދިރާސާ ވާހަކައެއް މިކަން ނިމުމުން މި ދުވަހު ކުރެވުނުތޯ؟ މިހާ ހައްސާސް ކަމެއްގައި ޤާނޫނު ހަމައެކަނި ބޯޑުފައިސާ ވަނަވަރު އެކުލެވޭ އެއް ގޮތް އެއީ ފުރުޞަތު ކަމެއް. އެހެންވީމާ، މިހާ ދިގު މުއްދަތެއް، 4

އަހަރު، 5 އަހަރު ސަރުކާރުތަކުގެ ނުކުރެވޭން ހިފަހައްޓައިގެން ވަރަށްބޮޑު އަސާސީ މިއީ ދުއަސްވުރެ ވާ މުހިންމު ހައްސާސް ކަމެއް ކަމަށް ވާތީވެ އެހެންވެގެން މި ބޭފުޅުންނާ މި ވާހަކަ، ހަމަ އަބަދު އަބަދު މި ވާހަކަ މި ދެކެވެނީ އިނގޭތޯ. ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

އަޅުގަނޑު މިނިސްޓަރަށް ފުރުޞަތުއަރުވަން.

<u>މިނިސްޓްރީ އޮފް ޓުރިޒަމް އެންޑް އެންވަޔަރަންމަންޓްގެ ނައިބު މުޙައްމަދު މުންސިފް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

السَّلاَمُ عَلَيْكُمْ. އަޅުގަނޑު މުޙައްމަދު މުންސިފް ރަޝީދު، ޓޫރިޒަމް މިނިސްޓްރީ. އަޅުގަނޑު ހައިލައިޓްކޮށްލަން ބޭނުންވޭ އަސްލު ސްޓެޓިސްޓިކްސް އެއްގައި ޓޫރިސްޓުންނަށް ދިމާވާ ހާދިސާތައް ހިނގައި، ސްޓެޓިސްޓިކްސްގައި ހިމެނިފައި މި އިނީ. އެހެންނަމަވެސް، މިގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް އަންޑަސްޓޭންޑްވާންޖެހޭ އެހެން ކަމެއް ވެސް އެބަ އޮތް. ކޮންސަރނިންގ ކަމެއް އެއީ. އިކޮނޮމިކް މިނިސްޓްރީގައި ބިޒްނަސް އެކްޓިވިޓީއެއް ނޫނީ ބިޒްނަސްއެއް ރަޖިސްޓަރީ ކުރުމަށްފަހު އެބަ ދެވޭ ޚިދުމަތެއް ޓޫރިޒަމް މިނިސްޓްރީގައި ރެޖިސްޓަރުތަކާއި ރަޖިސްޓަރީނުކުރޭ. އެހެންވީމާ، ވަރަށް ގިނައިން އެކްސްކަރޝަންސްތަކާއި ފިޝިންގ ސްނޯކްލިންގއާއި، ދެ އެކްސްކަރޝަން ބޯޓުތަކަށް. އެ ދެވޭ ޚިދުމަތުގެ ތެރެއިން އިކޮނޮމިކް މިނިސްޓްރީގައި ރަޖިސްޓަރީކުރެވިފައި އޮންނަ ބިޒްނަސްއަކުން ދެވޭ ޚިދުމަތެއް އެއީ. އެހެންވީމާ، ޓޫރިޒަމް މިނިސްޓްރީގެ ޑޭޓާ ހިސާބަކަށް މީގެ ކުރިން އެ ގެސްޓްހައުސްތަކާއި ގަވާއިދުތަކެއް އޮތް ގޮތުންނެއް އެ އެއްކަމެއް ނުވެއް ވަނީ. އެހެންވީމާ، މިދެ ދިނަ ހަދާފައި އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ ދިނައިން ހިނގާފައި ހުންނާނީ ވެސް ހަމަ އެ ގޮތަށް. އެއީ ޓޫރިޒަމްގެ ޑޭޓާގެ ތެރެއަށް ނުވަދެ އޮތީ. އެކަމަކު އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު މި ޗޭންޖްކުރަމުން މިދާ ގަވާއިދުގައި އެ އެއްޗެހި ރަޖިސްޓަރީކުރަން ޖެހޭގޮތް މި ކުރެވުނީ. ކުރެވޭ އިރު މިންގަނޑުތަކެއް އެބަ ހުރި. އެހެންވީމާ، މިހާރު ކުރިން އޮތް ކޮންސަރނަށް އަޅުގަނޑަށް ހިތަށް މިއިން ތަސައްލީއެއް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހޯދިފައިވާނެ މިހާރު މި ޗޭންޖްކުރަމުންދާ ގަވާއިދު ނިމުނު ހިސާބުން.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތުއަރުވަނީ ހުރާ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޖެ ރ. އަސާނާ ނަޢީމަށް.

ހުރާ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަނާރާ ނަޢީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު. ޤަވާޢިދާ އިނގޭތޯ ހުރިހާ ބާޠިލުވުންނަން. އަޅުގަނޑުމެން ތަންފީޛުކުރެއް ކުރިން، މި ދިޔަ އަހަރު ވެސް ހަމަ މިނިސްޓްރީގެ ބާޖެޓުން ވަރަށް ބޮޑަށް ހަމަ މި ކަމާ ވާހަކަދައްކާފައިވި އިނގޭތޯ މިކަމަށް ހާޒިރުވެ. ދެން އަޅުގަނޑު އަސްލު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވަނީ، މިހާރު ރާއްޖޭގެ ބޮޑު ސަރަހައްދަކީ ކަނޑު ކަމުގައިވާ އިރު، ދެން ދެންމެ ގެޒިޓު މިނިސްޓަރ ވެސް ވިދާޅުވި ގޮތަށް އަދިއްޔާ ބިޒްނަސްތަކުން ވެސް އެބަ ގެންދާ ދުއްތާ ސަރުކާރުގެއަށް. ދެން އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުގެ ސުވާލަކީ އަސްލު އަޅުގަނޑުމެން ފަތުރުވެރިންގެ އިތުރުން ދިވެހިންގެ ސަލާމަތާއި ރައްކާތެރިކަން ކަށަވަރު ވެސް ވަރަށް ބޮޑަށް މުހިއްމުކަމަށް ވާތީވެ. އަދި ހަމަ ރިސްކުވެރިކަން ހިމެނޭ ޓޫރިޒަމް ބިޒްނަސްތަކާ ގުޅޭގޮތުން ހުރި ގާނޫނީ އިޖުރާއާތު ކަނޑައަޅާފައިވޭތޯ؟ ދެން ކިހިނެއްތޯ އެ ކަންތައްތައް ކުރިއަށްގެންދަވަނީ ބިރުވެރި މިނިސްޓްރީން؟ ޝުކުރިއްޔާ.

މިނިސްޓަރ އޮފް ސްޓޭޓް ފޯރ ބިރުވެރި އެންޑް އެންވަޔަރަންމަންޓް ޢަބްދުﷲ ނިޔާޒު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަޅުގަނޑު ނިޔާޒު އިނގޭތޯ، ސްޓޭޓް މިނިސްޓަރ. އަޅުގަނޑަށް އިޖާބަދެއްވި މެންބަރު މި ހުރާއިވި ސުވާލުގައި، މިހާރު މި ކަމަކީ މިހާރު ސަރުކާރުން ވަރަށް ޗާގެކޮޅުން ހުރިހާ ފޭށިއެއް ދެކިގެން އެކުޑަ ސަރަހައްދުން ގައުސެކިއެއް. ދެން މިގައި މިނިސްޓްރީ އޮފް ހެލްތު ވެސް އަޅުގަނޑުމެންނާ އެއްކޮށް އެބަ ބައިވެރިވޭ. އޭގެ ނޫސްވަނަވެސް ޑިރިނުންގެ ޕްރިވެންޝަން އެކްސެސް ޕޮލިސީ މިހާރު ޖުލައި މަހުގެ ތެރޭގައި އަޅުގަނޑުމެން މަޝްވަރާކުރި ދިރިޔެއި އެކަތޮގުގައި އޭތި އެކްސެސް ޕޮލިސީ އެބަ މިހާރު ދެންތިޔަތަކާކުރައްވާ. ދެން އޭގެތެރޭގައި އެންމެފަހުގެ 2 އެކްސެސް ހިމެނޭ ބިރުވެރި ޕޯޓަލް. އޭގެތެރޭގައި ރައްޔިތުންނަށް ފިޔަވަޅުގަދަކުރުމުގެ ހިމެނުން އިނގޭތޯ. ދެން އެއާ އެކުއެކީގައި އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު އޭ.ޕީ.އޭ އެއްކަށް ކުރާ މަސައްކަތްތަކުގެ ތެރޭގައި އޮޅާއިން ރިސްކު އެސެސްމަންޓް ޕޯޓަލެއް ހަދަމުންދައި. ދެން އޭގައިތުރުން 9 ގައިޑްލައިންސް، ޑްރަގްސްގެ ޕްރިވެންޝަން ވެސް ހިމެނޭގޮތަށް ހުރިހާ އެއްޗެ ސަރުކާރު އަދި ޑްރަގްސްގެ ވެސް ހިމެނޭގޮތަށް 9 ގައިޑްލައިންސް އޭގެ ޕްރޮސީޖަރ ރިކާރޑިންގެ ގައިޑްލައިންސްގެ ތެރޭއިން. އޭގެތެރޭގައި ކަނޑޫއާލާ އޭގެ އެ ސްޓޭޓްބޯޑަކާގައި ހުންނަނީގޯ މެމްބަރުގެ ހުންނަނީގޯ އަދި މިންގަނޑުތަކާއި އެ ހުރިހާ ސްޓޭންޑަޑް ސްޓަކާއެއް. ދެން އެހެންވީމާ، އެ އަޅުގަނޑުމެންގެ 9 ސްޓޭންޑަޑް ޕްރޮސީޖަރުތަކާ ގާނޫނު ނަމްބަރު 2/99 (ބިރުވެރިމާ ބެހޭ ގާނޫނު)ގެ 15 ވަނަ އިސްލާހުގެ ދަށުން ރިސްކްބޭސްޑް ބިރުވެރިމުގެ އެސެސްމަންޓް ބޭސްޓްކަމުގެ އެބަޖެހޭ ސްޓާފުން ކޮޅުގައި އަހަރުގެ މެރިޓައިމްގެ ނިޒާމަކަށް އެ ބަދަލުން އެބަޖެހޭ ހަދަން. އެކަމަކު ބިރުވެރި މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅާ ސްޓޭންޑަޑް ޕްރޮސީޖަރުގެ މައްސަލަ. އެހެންވީމާ، އެ ސްޓޭންޑަޑް ޕްރޮސީޖަރ، އަޅުގަނޑުމެން ހަދާފައި

އޭގެ ރިސްކު އެސެސްމަންޓާ މިހާރު އޭ.ޖީ.ބީގެ ފަރާތުން އަދުގަނޑުވެސް މި ހިންގާ ތަފްސީލު ޕްރޮޖެކްޓުތައް، މިހާރު 128 ވަރަކަށް ފަސްޓް ޓްރެކްޕްރޮސެސް. އޭގެތެރެއިން ފަންސާހަކަށް މީހުން އެއީ އިންޖެސްޓްރީގެ ރަނގަޅުގެއާއި ތަންތާނގައި ހުރިހާ މިނިސްޓްރީގެ އިތުރުން، އަދި އަދުގަނޑުވެސް ހަދަން ޖިބީ ޖާގައިގެ އިތުރުން އެ ބިލްޑިންގްތަކަން ޖީބީ ފުރުޞަތުގެ އިތުރުން ފަންސާހުއްޔާ ޕީޖީއިންޖެ ދަ ޕީޖީއިނަސް މިހުންނާ، އެގޮތަށް ހަވާލުކުރެވިގެން އަންނާނެ. އެހެންވީމާ، މި ގަވާއިދާ އެއްކޮށް އެލައިންވެގެން އެއްކަމަ ތަފްސީލުގެ ފުރުޞަތާ އެހެރީ އެއްޗެއްސެއް އެބަ އާދޭ. ދެން މިހާރު ބިނާކުރުމާ، އެހެރިއާ ކަމެއް ވެސް މީގެތެރެއިން އެލައިންވެގެން އެބަ އާދޭ. އެހެންވީމާ، އަދުގަނޑުވެސް މި މަސައްކަތް މި ކުރަނީ އެހެން ފުޓްޕްރިންޓާ ވެސް ގެނެސް. ދެން އެ ކަންތައް ވެސް މިހާރު ފުރުޞަތުވަރަކަން ކުރިއަށް ގެންގޮސް އޭތި ރިޕޯޓްކޮށް ވެސް ބައިވެރިވާ ގޮތަށް ހުރިހާ މިނިސްޓްރީއިން. ދެން އޭގެއިތުރުން ވެސް އަދި ބޮޑު ރިސްކު އެސެސްމަންޓްސްޓޭޓްމަންޓް ހަދައި، ވޯޗަރ ޕްރޮޖެކްޓްގެ ސްޓްރެޓެޖީ ޕްލޭނަސްޓޭޓްމަންޓް ހަދައި ބާރު ގޮތުން ނޭޝަނަލް ކޮންސަލްޓަންޓުން ނަގައިގެން 5 ރަށަކަށް އެ ރިސްކުތަކަށް އެނަލައިޒްކޮށް މި ރިޕޯޓުތައް ހަރުދަނާކޮށް އޭގެ މިހާރު ކޮންސަލްޓަންސީގެ ތެރެއިން. އެ ކަންތައް ވެސް އޭގެ މިހާރު ޕްރޮކިއުމަންޓްކުރެވިފައި. ކޮންސަލްޓަންޓް ވެސް ވަނީ މިހާރު އައްޔަންކުރެވިފައި. އެހެންވީމާ، މި މަސައްކަތަކީ ވަރަށް ފުޅާ ދާއިރާއެއްގައި ވަރަށް ހިނގަމުންދާ މަސައްކަތެއް. ދެން މީގެއިތުރުން އަދުގަނޑުވެސް ބައިލެޓެރަލް ގުޅުމުގެ ތެރެއިން ވެސް މި ދާއިރާއަށް ބޭނުންވާ އެހީތެރިކަން އެދުމުން މި ދަނީ މިހާރު. އެހެންވީމާ، އޭގެތެރެއިން އަދުގަނޑުވެސްނަގަން ބޭނުންވާ މީހުން ޕްރޮޖެކްޓުކުރުމާއި، މިއަދު އެކަށީގެންވާ ވަރަށް ބައްޔެއް މި މަސައްކަތަކަށް ޖެހޭން ކަމަން އަދުގަނޑުވެސް އުއްމީދު މިކުރީ އިނގޭތޯ. ދެން އަދުގަނޑު މި ދެންނެވި ނޭޝަނަލް އެކްޝަން ފްރޮންޓްގެ ޓީމުން ޗެރިޓީ ކޮރަޕްޝަނާއި، ރައްކާތެރިކަން ހޯދުންތެރިކަމުގެ ވެރިކަމުން، ގެނބިގެން މަރުވާ ބައި ބާރު ގޮތުން ފުރިހަމަ ޕްލޭނެއް އެކުލަވައިލެވިފައި އޭގެ ޕްރޮގްރާމް ވެސް ޖުލައި މަހުގެ ތެރޭގައި އަދުގަނޑަށް މަޢުލޫމާތު ލިބިފައި އޭގެ ގޮތްތަކާއި ޕްރޮޕޯސަލްތަކުގެ މިހިރާ މަސައްކަތްތަކެއް އެކުލެވިގެން އަދުގަނޑުމެން ކުރަމުން ކަމަށް އިނގޭތޯ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަދުގަނޑު މިހާރު ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ވިލިމާލެ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ޙަސަން.

ވިލިމާލެ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޙަސަން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަނޑުގެ އެބަހުރި ވަރަށް ބޮޑެތި ކަންބޮޑުވުންތައް ޤާނޫނުގެ މި އިންޑިޕެންޑެންޓާ ގުޅުންހުރި. އެއީ ދެންމެ އަޅުގަނޑުމެންގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އެ ފާހަގަކުރެއްވި ގޮތަށް ޢާދައާއި ޚިލާފު ގިނަ އަދަދެއްގެ ފުލުހުން އެކިއެކި ސަބަބުތަކާ ހުރެ މިވަނީ ނިކުމެގެން ގޮސްފައި. އެއީ ރާއްޖޭގެ ޤާނޫނަށް އިންޑިޕެންޑެންޓް ޤާގައިން ވެސް ޝާފީ އަސާސީގޮތުން ކުރާނެ. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެން ފާހަގަކޮށްލަން ކަމަށް މި ދިނަ، ފާއިތުވެގެން މިދާ ދިހަވަރަކަށް އަހަރުދުވަހުގެ ތެރޭގައި ހަމައެކަނި ރިޓަޔަރޑްވެފައި ނޫން ރޭންކުގައި މިހާރު މި އޮތީ. ރާއްޖޭގައި މި ހުރިހާ ރިސޯޓްތަކުގައި ވެސް ޤާނޫނީ ހިދުމަތްތަކާއި ގޮތުން ފެނިގެންދާ ސިޓީ ކުރިމަތިލާ އެއްގޮތަކަށް. އެގޮތުން އަޅުގަނޑުމެން އެހެން ފުލުހުންގެ ކަންތައްތައް އެއްބަސްވެފައި ނުވާގޮތަށް ނޫނީ. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުގެ ފުލުހުންގެ ތަނަވަސް ކަމުގެ ސ. ޚާއްޞަގޮތަކީ ޤާނޫނުގެ ހިދުމަތް ދަށުން 33 ރުފިޔާ އެއީ 66 ބޮޑު ގޮތުން ކޮންމެ އަޅުގަނޑުމެން ސަރަހައްދުގައި ބޮޑު ކޮންމެ އެބަހުރި ހަމަ ޚާއްޞަގައި. 7 އަހަރުދުވަހު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދުވަސް މިއަދު ހަމައަށް ޤާނޫނުގެ ފުރުޞަތު ރަނގަޅު ބައެއްތަކުގެ ދުވަސް ޓްރެއިނިންގ އިމްތިހާނު ނަގަނީ ފުލުހުންނަށް މި ދިވެހި ތަނުގެ އެކިއެކި ގެރިސްޓާމެން ނަގަނީ ފުލުހުންނަށް މި ދިވެހިން ބޭސް ޓްރެއިނިންގ އެއްގޮތް ފުރުޞަތު ހަމައަށް ހަމަހަމަ ހިންގާލައި ނަގަނީ އަޅުގަނޑު ފުރަތަމަ. ހަމަ އެހެންމެ އަޅުގަނޑުގެ ދިވެހިގައި ހިލާފު ބޭސްއެޅުން ވެސް މިހާރު ކޮންމެ ސަރަހައްދެއްގެ ބާރުކުރަން ފުލުހުން މިހާރު ސަރުކާރުން ބައެއް، އެގޮތަށް ހުރިހާ އަޅުގަނޑުމެން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ވެސް މި ދިވެހި ފުލުހުންނަށް ވަރަށް ބޮޑު ފުރާވެގެން. މި ފުރަތަކަށް އެއީ ސަރަހައްދުގައި ނުނިމުނު ސަރަހައްދުގައި، ބޮޑު ސަރަހައްދުގައި ވެސް މިހާރު ހަރުގެ ގެރިސްޓާމެން، ފުލުހުންނަށް ދިވެހިގައި މި ފުރަތަ އަދިވެސް އެ ކަންތައްތައް ވެސް ހިންގާލައި އެބަހުރި. އެހެންވީމާ، ފުރަތަކުގައި ޤާނޫނުގެ މިނިސްޓްރީއަށް އެއްފަހަރާ ޓެކްސް ހުރިހާ ދަތުރުގައި މިފަދަ ޓްރެއިނިންގ ހިންގަން. އެހެންނަމަވެސް، ޤާނޫނުގެ ރިސްކް ޤާނޫނަށް އެކަމަށް ދޮރުދޮރާ ނަގަން ވަރަށް ބޮޑެތި އެ ރިސްކެއްގެ އަޅުގަނޑުމެން ވެސް ފުރަތަކަށް ޤާނޫނުގެ މިނިސްޓްރީން ކަންތައްތަކުގައި ހުރި އުސޫލުތަކާއި، ގޮސްގެ މިނިސްޓްރީގެ އެއްގޮތަށް އެ ބޮޑުވެސް އަދިވެސް ރަނގަޅުވާނެ ވެސް. ދެންމެ ޖެހިފައި ގެނައިން ފުރަތަކަށް ކުރުވައިއްޔާ ޤާނޫނުގެ މި ސެކްޝަން ގޮތުން ޝާމިލް އެއްގޮތް ހިންގާލައި އެބަހުރި ފުރަތަކަށް އަސާސީ ފިޔަވައި. މިސާލަކަށް ސެކްރެޓޭރިއެޓު ފަހިވާ އުސޫލުތަކުގައި އެ ދިރާ ނުހަވައި ހަމަ ވެސް އެ އަނބުރާ ސަލާމަތް ބޮޑު އެއްވެސް ބުރަވެގެން އަދިވެސް ސަލާމަތް ވެސް އެބަހުރި ފުރަތަކަށް ރިސްކް އަސާސީގައި ދިޔަވައި. އެހެންވީމާ، ރިސްކްޤާނޫނުގައި މަސައްކަތް ގެންގުޅޭގައި އަޅުގަނޑުމެން ފުރުޞަތު މި ދިވެހި ޤާނޫނުގެ މިނިސްޓްރީގައި އަދި އެހެންނަމަވެސް ވެސް ދުވަސް ހުރި މުއައްސަސާތަކުން ކަނޑައަޅާފައި އެއީ އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތަށް ވަރަށް ބޮޑު ޢަމަލުކުރަމުންދާތީ.

މިހެން ދެންނެވިއަސް ހުރިހާ އިހުމާލު ބަލައި ރިސޯޓުތަކުގެ. އެކަމަކު އަޅުގަނޑު އެދެން ހަމަ ވަރަށް މިހާރު ގަވާއިދުތަކުން ފުރާވެގެން މި ދަނީ. ޓޫރިސްޓް ޒޯނުގައި މިދަނީ ވަރަށް ބޮޑަށް ފުރާވެގެން. ހަމަ ގެސްޓްހައުސްތަކުން ރައްޓެހިގެ ރިސޯޓުތަކުން ދޫވާ ހިދުމަތާ އެއް ފެންވަރަށް ހިދުމަތް ވަރަށް ބައިވަރު ގެސްޓްހައުސްތަކުން ހުޅުވި، އެ ހިދުމަތް ލިބެމުން އެބަދޭ. އެހެންވީމާ، އެ ތަންތަނުގައި މި އޮޕަރޭޓިންގާއި ރަނގަޅު އެންމެހާ ޝަރުތުތަކާ ގޮތަށް ޓޫރިޒަމް މިނިސްޓްރީން އިސްނަންގަވައިގެން އެޕްލިކޭޝަން ޕްރޮސެސްކުރުމުގެ ހިންގުމަކީ ވަރަށް މުހިންމު ކަމެއް. އަދި މި ބޭފުޅުން އިޖްތިމާޢުކުރެވިގެން މި ހުރިގޮތުން ގަވާއިދުގައި ވެސް އެ ޓޫރިޒަމް ޒޯނުތަކުގެ ހިދުމަތާ ބަރާބަރަށް އަޅުގަނޑު އެ ބައި އެގޮތަށް ހިމެނުން ކަމަށް ވެސް އަޅުގަނޑު އުއްމީދުކުރަން. އަދި ހަމަ އެއާއެކު އެ ގަވާއިދު ހެދުމުގެ އިތުރަށް، މި ދެންނެވި އެޕްލިކޭޝަން ޕްރޮސެސްކުރުމުގެ ހިންގުމުގެ އިތުރަށް ވެސް ޑިޖިޓަލްކޮށް ބަދަލުކޮށްދިން ނިޒާމެއް އޮތުމަކީ ވެސް ވަރަށް މުހިންމު ކަމެއް ކަމުގައި ދެކެން. ދެއްވި ފުރުޞަތަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަޅުގަނޑު މިހާރު ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ޓޫރިޒަމް މިނިސްޓްރީއަށް އެއްވެސް އެއްޗެއް ވިދާޅުވާން ބޭނުންފުޅުވެއްޔާ.

މިނިސްޓަރ އޮފް ޓޫރިޒަމް އެންޑް އެންވަޔަރަންމަންޓްގެ ނައިބު މުހައްމަދު މުނީފް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ދެންނެވި ވާހަކަފުޅާއި ބޮޑަށް ރައްޓެހި އެކި ކަންކޮޅުތަކުގައި މިހާރު ޓޫރިޒަމް ސެކްޓަރ ކޮމިއުނިޓީއަށް ބައިވެރިވުމަށް މި ތަރައްޤީވަމުންދާ ޓޫރިޒަމްގެ އެހެނިހެން ފުރުޞަތުތަކާއި މިހާރު އެކޮމޮޑޭޝަނުން ގެސްޓް ވަރަށް ބައިވަރު އެބަހުރި މިހާރު. މުޅި ރައްޓެހި ހިސާބުން ވެސް އެބަ އޮތް. ދެން ހަމަ މިނިސްޓްރީން ދިމާވާ ޗެލެންޖަސްތައް ގަވާއިދުތަކުގައި ވެސް އެބަ އޮތް. މިނިސްޓްރީން އެބަ ދިމާވޭ ޗެލެންޖަސްތައް. އަދި ގެސްޓްހައުސްތަކުން ހިސާބުތަކަށް އިތުރު އަޅުގަނޑުމެންނަށް، އަޅުގަނޑުމެންގެ ހިމަނަން ރިޕޯޓުގައި މިހިރަ ދޭހިތަ އެކަމަކު ވަރަށް ގިނަ ކަންކަމެއްތަކާ އެބަހުރި. އެހެންނަމަވެސް، މި އުސޫލުތަކުގެ ނުހުރި އޮތުމަކީ އަޅުގަނޑުމެން ހިފެހި އެއީ ކަންކަމުގެ ފަރާތުން ކޮންސަރވޭޓިވް. އެހެންވީމާ، އެ އުސޫލުތަކުގެ ހުރިގޮތް އަޅުގަނޑުމެން ހިފެހި މިހާރު މި އެކުއެކީގެން އަނެއް ކުރިއާ އުސޫލުތަކާއި ހުރި ގޮތް، އެއްޗެހިއްޔާއި ގުޅިގެން ފަސް ހިސާބުން އަޅުގަނޑުމެން ހިފެހި އިމްޕްލިމެންޓްވާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހިސާބުން ދިމާވާން ވަރަށް ބޮޑު ސްޓިޔުޝަންސްތަކެއް. އެހެންވީމާ، އޮފްއައިލެންޑް ފުރާގައިވާ އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު ހިންގަން ދިމާވާއި ހުރި ކަމެއް. އަޅުގަނޑުމެން ވެސް ގަބޫލުކުރަން އެއް ކުރަންވާނެ ކަމެއްކަން. އެ ހަމަ ކުރަންވާނެ ކޮން އުސޫލަކުން ކަމެއްތޯ؟

ކޯބައިތޯ ޑިޕޮޒިޓަރީ އަޅުގަނޑުމެންގެ. އެހެންވީމާ، އެ އެއްބަދަލުތައް ވެސް އަޅުގަނޑުމެން އެބަ ހިނގާ އަސްލު. ހިނގަންޖެހޭ ބޭރުމިނުގައި، މިނިސްޓްރީ އޮފް ޓްރޭޑުގެ އެކަންޏެއް ނޫން ކަންކަމެއް. އިޤްތިޞާދީ ސެކްޓަރގައި އަޅުގަނޑުމެން ރާއްޖޭގައި މިހާރު މި ސިސްޓަމު އެސްޓަބްލިޝްވެފައި އޮތް ގޮތުން ވަރަށް ގިނަ މުއައްސަސާތައް އެއްކޮށް ކަންކަމުގެ ހިނގަންޖެހޭނީ. އެގައި އަޅުގަނޑު ވަރަށް ބޮޑު ކޮންސަރނެއް އަބަދުވެސް އޮންނަ ކަމެއް، އިޤްތިޞާދީ މެންބަރުންގެ ސަރުކާރުތަކަށް ވެސް ގެންނަން ބޭނުންވާ ކަމެއް އަސްލު. އިކޮނޮމިކް މިނިސްޓްރީގައި މިސާލަކަށް މި ރަޖިސްޓްރާ ބިޒްނަސް އެކްސްޗޭންޖް، އާއި މެންބަރުން، އަޅުގަނޑުމެން ބޭރުގަވާ މިނިސްޓްރީގައި ޖޫރިމް ނުކުރާ ރަޖިސްޓްރޭޝަން މިފަދަ ކަމަކަށް މި ޒަރޫރީ ދޭން. ހޯއްދަވާނެ ވި އެކްސްޗޭންޖް ކޮންޓްރޯލް އެއްޗެހި ވަރަށް ބޮޑަށް ހިނގަމުންދާ ކަމެއް. ޖަރީމާއާ ގުޅޭ ސަރަހައްދު ޕްރޮސެސްއިރުގައި ގުޅިފައިވާ ކޮންގްރެސްއަށް ޖެހިފައި ދަޢުވާ ކުރާ ރަނގަޅުގައި ޖެހިފައި ނުނިކުމެ ޕާވާ ފިރާރީން. ބަލާނަމަ މިނިސްޓަރީއެއްގެ ނެތްނަމަ. އެހެންވީމާ، އެ ބޭފުޅުން އެ ޒިޔާރަތް އެ މައިސަލަ ދަގަނޑެއް ޓެކްސް ރަނގަޅުގައި ވެރިކަމަށް ފުރިހަމަ ގެނެސްދީފައިވާ ވެސް އަދާކުރަމުން ހަމަ ޚިދުމަތްތަކުގެ އެއް އެކްސްޗޭންޖް ސަރަހައްދު ނޫނީ ދާ އެކްސްޗޭންޖް ސަރަހައްދު ފުރިހަމަ. އެ ތަން ރަޖިސްޓަރުވެފައި ނިންމާނެ މިނިސްޓްރީ އޮފް ޖަސްޓިސްގައި. އަޅުގަނޑުމެންގެ މިންވަރާ ހިސާބަކަށް އެއްވެސް ނާޒުކު. އިޤްތިޞާދީ މިނިސްޓްރީގައި އިންސާފު، ހަމަ ޖެހިގެން ޖޯޝް އެކަން ނަޒަރިން ވެސް. އަޅުގަނޑަށް ހިފޭނީ ޖަވާބު ބޭނުމުގެ ޖެހޭ ރަޖިސްޓްރޭޝަން ކަންކަމުގެ އާއި ރަޖިސްޓްރާކޮށް ސަރުކާރުގެ މުއައްސަސާ ނުހެއްޔެ އެ ކަމެއް. އެހެންވީމާ، އެ އުސޫލު ކަންކަމުގެ އަޅުގަނޑުމެން ގެންނަން މި ޤާނޫނީ. މި ގޮތަށް ހިސާބުން އެކަން ޖާގަދޭންވީ މަޝްވަރާކޮށް. އެކަން ކުރާނީ. އެއީ އަޅުގަނޑުމެން ގަވާއިދުކުރަން ބޭނުންވާ ގޮތް. އަޅުގަނޑަށް ހިފޭނެ އެއްޗެއް ގަސްތުގައި އަޅުގަނޑު ބައްދަލު މި އިންޖީނިއަރު ހާލަތުގެ ކަމެއް. އެހެންކަމުން މިހާރު ޖަވާބުގައި މި ނިޒާމު، ފާލި ނިޒާމު، އަޅުގަނޑަކީ ހިސާބަށް ފާލި ނިޒާމުގައި ހުރި ބައެއް ކަންކަމުތަކެއް އަޅުގަނޑުމެން ހުރިހާ މުއައްސަސާތަކާ މި އިޤްތިޞާދީ މަޖިލީހާ އެއްކޮށް ކުރެވޭ ބަޔާ އެކްސްޗޭންޖް ނަމަވެސް އެކަން ކުރަން ވަސީލަތް ވެއްޖެނަމަ. އެކަންކުރުވުން އެބަޖެހޭ. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ގަބޫލުކުރެވޭ އެކަންވާން އެބަޖެހޭ ކަމަށް މިހާރު.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ، އަޅުގަނޑު މިނިސްޓްރީގެ އެހެން ބޭފުޅަކު އެއްޗެއް ވިދާޅުވުމަށް ފުރުޞަތު.

<u>މިނިސްޓްރީ އޮފް ޓޫރިޒަމް އެންޑް އެންވަޔަރަންމަންޓްގެ ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލް އާއިޝަތު އަލީ ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

އަޅުގަނޑު ބޭނުން ޕްރޮޖެކްޓް ތަފްސީލުކޮށްލަން. ވަން އައިލެންޑް ވަން ރިސޯޓުގައި މި އިންނަނީ އެއް މުސްތަޤްބަލުގެ. އެއް ގަވާއިދުތަކެއް. ސަރވިސްޓް އިތު އެސެޓެއް ކޮންބައިނަރ ކޮން ސަރވިސްއެއްކަން މި ދެނީ އެއްގެ ދުއްމަ މި ދުވަހު. ގެސްޓްހައުސް ޓޫރިޒަމް މިވަގުތަކީ، ކޮމިއުނިޓީ ޓޫރިޒަމް މިވަގުތަކީ ކޮމިއުނިޓީއަށް އަންނަ ފައިދާތަކާ ނުވަތަ މިނިޓަރީ، އަޅުގަނޑުމެން ކައުންސިލް މިނިޓަރ ޕްރޮސެސިންގެ މެދުގައި ބޭނުންވާ އާދަ މިސާލަކަށް ވާނީ ރަށެއްގެ އަތޮޅުތެރޭގައި، އާދަ ޖާގައަކާއި ތެރޭގައި އާދަ ދުވަސް ގެސްޓްހައުސް ނިކުތުމަށް ފުރުސަތުގައި ހުރިން ދޫކުރެވޭ، ރަށް ވަނަވަރެއް އެ ހުރިހާ ފުރުސަތެއް ބަލާފައި ދުވަހު. އެއީ ކުއްލިގެ ފުރުސަތު ވިއްސަ ވެސް އެއް އަދި ޕޮޓެ ސްޓޭޖެސް ވިއްސަ ވެސް ހަމަ އެހެން ކަމެއް ވިއްސަ ވެސް ހަމަ އާދަ ވަނަވަރެއް، ރަސްމަވާ ބަލައިލާ އިތު ހުރި ފުރުސަތެއް އާދަ ނަގާނީ. އާދަ ބޭނުންވަނީ އެކްސްޕީރިއަންސް ދުވަހު. ކޮމިއުނިޓީގައި ހުންނައިރުގައި ކޮންސެޕްޓް އެކްސްޕީރިއަންސެއް އާދައަށް ލިބޭނީ. ލިބޭއިރުގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ ހަމަ ވާހިބައް އެއީ ފުޅުމަތިވާގެ ހައިސިއްޔަތުން ބަލަން؛ މިހާރު ހަމައެކަނި ސަރވިސް ޕްރޮވައިޑަރެއް ނޫން، އިތުރަށްކުރުމަށް ވެސް ނޫން. ގެސްޓްހައުސް އިތުރަށްކުރުމަށް ވެސް ނޫން. އާދަގެ ހައިސިއްޔަތުން އާދަގެ ސަޕޯޓަށާއި އާދަގެ އެ ތަޖުރިބާއާއި، ޕާކިޖްގައި ކުރެވޭ، އެ ރަށެއްގައި ކުރެވޭ ޕާރސެންޓޭޖް ތަޖުރިބާއާ ގުޅިގެން އަޅުގަނޑުމެން ކުރަންޖެހޭ ކަންތައްތަކެއް އެބައޮތް. އާގެތަކުގައި އެ ތަޖުރިބާ ދަނިޔަލުކުރެވޭން، ތަޖުރިބާ މުހިންމު އިނގޭތޯ. ކޮންމެ ތަޖުރިބާއެއް ވެސް ޕާރސެންޓޭޖްގައި ކުރަނީ ފުޅުމަތިވާގެ ސަރުކާރު ކުރަނީ. އެހެންވީމާ، ފުޅުމަތިވާގެ ޕްރޮސެސިންގެ ބަޔާންކުރާ ވެއިރުން ބަޖެޓްކުރާ ބޭނުންކުރެވޭ އެބަރާ. އެކަމަކު އާދަޔާ ފަދަ ގެސްޓްހައުސްތަކާއި ދިމާލުގައި އަދި އެހެން ތައްޔާރު ކަންތައްތަކެއް ވިސްނާ އެބައޮތް މުއައްސަސާތަކެއް ޖާގަ ހުރި، ކޮމިއުނިޓީ ޖެނެރަލް އަދި ފާއިސާކުރާ އަޅުގަނޑުމެން ވަރަށް ގިނަ މުއައްސަސާތަކެއް ޖާގަކުރާ ބޭނުން. އެހެންވީމާ، މުޖުތަމަޢުގެ ކޮންބައިނަރ ސްޓޭޓަރ ބައިވެރިވުން ދާއިރާ ގަވާއިދާ އެބަ ތިބި ހަމަ ކަރަންޓް ސައިކަން ހަމަ އެކަމަށް ޖާގަދޭ ފަހަރު ވެސް ބޭނުންވާ ކަމަށް ދުއްމަ ނުވަ، މި ވަގުތަށް ޖާގަ ސަރުކާރު ތިއްބަ އަދި ތަޖުރިބާކުރާ އެއްކަމަށް ހަމަ އަހަރު ފުޅުމަތިވާގެ. އެހެންވީމާ، ޓުއަރިޒަމްސަރުކާރު ބަޖެޓްގެ، އެ ތަނަށްގެ ޓުއަރިޒަމް ބަޖެޓުގެ މިއަދު މިސާލަކަށް ތަނަށް ޕްރޮޖެކްޓުގައި އާދަ ފުޅުމަތިވާގެ ޓުއަރިޒަމް ބަޖެޓް ވެސް އެބަ ސަރުކާރަށް. ސަރުކާރުން ކުރާ ތަފާތު ބަޖެޓް ސަރުކާރު ތަނަށް ބޭނުންކުރަނީ ކޮމިއުނިޓީއަށް ކުރާ ސޮއިކުރެވުނު ފުޅުމަތިވާއަށް ސަރުކާރަށް. އެހެންވީމާ، ފުޅުމަތިވާއިރުގައި ހަމަހަމަ ކަމަށް ބަލަން ފުޅުމަތިވާ ރާއްޖޭގެ ފުޅުމަތިވާއަކީ ފުޅުމަތިވާކަން ޝާމިލުކުރެވޭ. ޕްރޮސެސިންގެ ވަނަވަރާއި އަދި އެ ދިރުމެއް، އެ ފުޅުމަތިވާގެ ދެކި ބަޖެޓާ ކުރާގޮތުގައި އަދި ޕާކިސްތާން އެ ދިރުމެއް ކުރުމާއި ކަންތައް ޖާގަ އެ ސްޕޭސްގެ، ބަޖެޓްކުރާގޮތް ކޮންކަމެއް ސޯޝަލްމީޑިއާ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ބޮޑަށް ބޭނުންވާނީ

މިނިސްޓްރީ އޮފް ޓޫރިޒަމްގެ ވައްކަން އެކަނި ޖެންޑާއެއް، އެކި ޖެންޑާތަކެއް ބެހިލައި ހުންނާނީ އެކި ޖެންޑާތަކެއް މި ބެހޭނީ އެކި ފަރާތްތަކަށް. އެހެންވީމާ، އެކަންކަމަށް ބަލައި ކޯޑް އޮފް ގަވަރނަންސް އެޑޮޕްޓްކޮށް އަޅުގަނޑުމެން މި ކުރަނީ ޖީ.އެމް ކުންސަލްޓް ވެސް ދެންމެ ވިދާޅުވިން. ކޯޑް އޮފް ގަވަރނަންސް އެޑޮޕްޓްކޮށްގެން އެބަޖެހޭ އެ ކަންކަން ރަނގަޅުކުރަން. ޕަބްލިކް ކޯޕަރޭޓް ގަވަރނަންސް ނޫނީ އިމްޕްލިމެންޓްކުރެވޭނީ. އެ ކަންކަމާ އެއްކޮށް. ހަމަ އެކަނި އެނގޭނެ ނޫނީ ޕަބްލިކް ކޯޕަރޭޓް ގަވަރނަންސްގައި އިމްޕްލިމެންޓްކުރެވޭނީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު އެކަން ފޯރަގަސްޓްކޮށް އަދި ދަންނަވައިލަން ބޭނުންވާ އާގޮތަ އެބަ ހިފުނަސް ސަރވިސްއެއް ނުދިން ކަމުގައި ވިޔަސް، ޓްރިޕްއަކުން އިރުޔަސް ޓްރިޕްގައި ހުރި ބަރާބަރިކަން ވެސް އެބަ ބަލަންޖެހޭ. އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވަނީ ދަތުރުތަކާ ތަފާތުކުރާކަން ވެސް ނޫން. އެކަމަކު ޓްރިޕްގައި އައިޓަމްތައް ޓްރިޕްކުރަމުން ކަމެއްވާ އިރު އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ އެ މިހުރިހާ ވެސް އެބަޖެހޭ ހަމަ ބަރާބަރަށް ޓްރިޕްކުރިކަމެއް. އަދި އޮޑިޓަރުން އަދި ސުޕަރވައިޒަރު އަރާ ގޮތްތަކާއި، ގަދަ ދުވަސްދުވަހުގައި ގަދަދުވަހުގައި އާދަ ޖަވާބުދާރީތަކުގައި ވެސް ހުރިހާ. އެހެންވީމާ، މި ހުށަހަޅާ ކުރިއަށް ކަންތައްތަކާ. އަޅުގަނޑުމެންގެ ފުރުސަތުދީގެން ހުށަހަޅާ އެގޮތާ މި އަދު. އެހެންވީމާ ވިސްނާ ވެސް ކުރިއަށް ގެންދަން އެދެން. ޝުކުރިއްޔާ.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

އަދި ޓޫރިޒަމް މިނިސްޓްރީ ފަރާތުން އެއްޗެއް އިތުރުކޮށްދެއްވުން، ޝުކުރިއްޔާ މިނިސްޓަރ.

<u>މިނިސްޓަރ އޮފް ސްޓޭޓް ފޯރ ޓޫރިޒަމް އެންޑް އެންވަޔަރަންމަންޓް ޢަބްދުﷲ ނިޔާޒް ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

އާދޭ! އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ދެންމެގައި އެ ހިއްސާކުރެއްވި މަޢުލޫމާތަށް އެއްކޮށް އިތުރުކޮށްލަދެވެން. މިހާރު އެ ވިދާޅުވި ގޮތަށް މިހާރު މިސާލަކަށް މި ގަވާއިދުގެ ތެރެއިން ވެސް، އަޅުގަނޑުމެން މިސާލަކަށް މި ކަނޑައަޅާ މިންގަނޑުތަކުގައި ހުންނަ ކަންތައްތައް، މިސާލަކަށް ދުވަސް ގެސްޓްހައުސް، އަސާސީ ފަރާތްތަކުން ޑިސްއެބިލިޓީ އެކްސެސިބަލް ސަރަހައްދަކަށް. ވަރަށް ހިތާމައެއް ކުރިޔާއަށް ހިނގައިދާނެ. އެހެންވެއްޖިއްޔާ ދޮރު ނަގާނީ ކޮންބައެއްތޯ؟ ކަރަންޓްގެ ބަލައިލާއިރު އެކުލެވޭ ބޭނުންވާނީ ދުރާލާ ދޭން އެ ހިފުމަށް ކުރިމަތިން ދޭ ފާހަގަކޮށްލަން ވެސް. އެއީ ގަސްތުގައި ކަލަ ޖެހިގެން ހިސާބުކުރެވުން، ދެން އަސްލަކާ މިސާލަކަށް މިހާރު ސަރަހައްދާ ދަތުރު އުފާވެރި ބީޗުގެ ފުރިހަމަކަމާ އެއްކޮށް ވަރަށް ގިނަ ފަރާތްތަކުން ކަންތައްތައް. އެހެންވީމާ، މި ހުރިހާ ފަރާތްތަކެއް

އެއްބާރުލުމާއި އެއްކޮޅުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހާދިސާތަށް ހިނގުން މަދުކުރެވޭނެ. ދެން އޭގެތެރޭގައި މިސާލަކަށް އެ ތަނުގައި އުޅޭ ބޫރިސްބު ޖެހިސްގެ އެޕްލިކޭޝަނާއި ކޮންސޯލް. ދެން އަދި، އެކަމަކު ކޮންސޯލް ވެސް އަދި ހުރިހާ ފަރާތްތަކުން ވެސް ޕޮލިހަށް ފުލުހުންނަށް ވަރަށް ބޮޑަށް މަސައްކަތްކޮށްދެނީއެވެ. އެކަމަކު ސްކްރީން ކަންތައްތައް، މިސާލަކަށް ސްކްރީން ބޮޑު ބަޔަކުން. އެ ކަންތައްތަކާއި، އެ ކަންތައްތައް ވެސް މިސާލަކަށް މިގެ ޕޮލިހުގައި އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު މި ގަވާއިދު އެކުލެވިގެން އަންނައިރުގައި މި ބައިބައި އެބަ އާދޭ. އެކަމަކު ހުރިހާ ފަރާތްތަކުގެ އެއްބާރުލުމާއި އެހީތެރިކަމާ އެއްކޮޅުން އަދި ހަމަ އެކީ ގަވަރުމަންޓު އެއްބާރުލުން އަ މިފަދަ ގޮތަކަށް، ހުރިހާ ގުޅިއްސަވާފައި ވެސް ގުޅިގެން އެންމެން މަސައްކަތް ކޮންގޮތަކަށް ކުރިއަށް ބަރުތަކުގެ މިކަމަށް ސަލާމަތާ އެއްކޮށް އޮންނަނީއެވެ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު ރަނގަޅު ހުރިހާ ދުވަހަކުގެ ބޮޑުއިރު، މިހާރު ބަދަލުތައްގެނެގެން ހުރިހާ ދުވަހަކުގެ ބޮޑުގައި ވެސް މިސާލަކަށް އަޅުގަނޑު ތަފާތުވާ ކަރުދާހުގައި ވެއްޓިފައިހުރި ބަތްތިރިކަމުގެ ރަށް މިހާރު ހުރި 8 ސަރަހައްދެއް، 9 ސަރަހައްދެއް. އެ ސަރަހައްދުތަކަށް ބަލާލައިގެން މި ޕޮލިސްސްޓޭޝަނާ އެއްކޮށް ހިންގާއިރުގައި އެ ސަރަހައްދުގައި ހުރި ބައެއްކަން އެ ޕޮލިސްސްޓޭޝަން މިހެން ބެލެނިވެރިކަމާއި ދެން ޕޮލިސްސްޓޭޝަން ފަރާތުންނާއި، އެ މިހެން މުޅިދުވަހުގެ އެ ގިރުވަޅު ފުރުސަތު ބޮޑުގައި ތިމަ މިހެން އިތުރަށް ބެލެނިވެރިކަމާއި، މި ހުރިހާ ކަންތައްތަކެއް ވެސް ގެންދަނީ. އެހެންވީމާ، އެ ކަންކަން ކުރުމުގައި ހުރިހާ ފަރާތްތަކުގެ އެއްބާރުލުން ވަރަށް ބޮޑަށް ބޭނުންވާނެ. އެއީ އަޅުގަނޑު އިތުރުކޮށްލަން ބޭނުންވީ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަޅުގަނޑު ޝުކުރިއްޔާއަދާކުރަން. ޝުކުރިއްޔާ އެމްޕީއެލް ކުރިން އަޅުގަނޑު ދަންނަވައިލަން ބޭނުން، ދިވެހިރާއްޖެ އުފެދިފައި އޮތް ޕޮލިސް ސަރވިސް، ރިޔާސީ ހުކުމަށް ގަބޫލުކުރާ މިނިސްޓްރީ ހަމަ މިނިސްޓްރީއަކުން އަސްލުގައި ތަރުތީބުގައި ކަންކަން ހިންގާނީ ހަމަ ކައުންސިލް މެދުވެރިކޮށް. އެކަން، އެ ގޮތުގެ މައްޗަށް ވެސް އެކަން ކުރަން ޖެހޭ. ދެން އަޅުގަނޑު ފުރިހަމަ ޕޮލިސްމަށް ގޮސް ތަރުތީބުން ނިޔާވެށް. އޭރު ފުލުހުންގެ ގޮތުގައި އެ ސިސްޓަމް ބަދަލުކުރުމުގައި ސަރުކާރު އިސްނަގައިގެން ބައެއް ކަންކަން ވެސް ބޭނުންކުރާ މެދުވެރިކޮށް ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން ވެސް ކުރާ ކަންތައްތައް، ހުރިހާ ވެސް މިކަމުގައި ބޭނުންކުރަން ބޭނުމީ. އެހެންވީމާ، އަސްލުގައި ބޭނުންކުރަން މެދުވެރިކޮށް އެ ކަންކަން ކުރިއަށް ގެންދަވާ. ގެންދަނީ. އަޅުގަނޑު ހަމައެކަނި ފުލުހުން މި އަރުވަނީ ވެރިޔާ ސަރުކާރުގެ ހިދުމަތްތަކަށް މިހާރުވެސް ޝުކުރު ދަންނަވަން.

ވެލިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޢައްބާސް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު. އަޅުގަނޑު އަސްލު އެ ތަންކޮޅު މި އުޅެނީ ދަންނަވަން. މިހާރު ވެސް އަޅުގަނޑުމެން މި ގެސްޓްހައުސްތަކަށް ހުއްދަ ދޭނީ ޓޫރިޒަމް މިނިސްޓްރީން ކައުންސިލާ ޝަރުޠުތަކާ ހަމަ ބިލްޑިންގައި ބަރު ކައުންސިލުން. ދެންމެ ވިދާޅުވެދެއްވައިދީ ދެ ބޭފުޅުން ވެސް ރަނގަޅުކުރުން ބިރުގިނަރާއްޖެއިން ކުރަމުންދާ ވާހަކަ. އަސްލު މިހާރު ވަރަށް ގިނައިން އަޅުގަނޑަށް ފެންނަނީ ޓޫރިޒަމް މިނިސްޓްރީއަށް، ބަލާ ކައުންސިލަށް ހަމައެކަނި އެ ބަރު ބަލަހައްޓަން ތިބި ބަޔެއް ނޫން. އެ ބޯޑުތަކުންނާއި މުޅި ދައުލަތާ އެބަޖެހޭ ވަރަށް ބޮޑަށް ގުޅެން. ހުއްދަވާކަން މި ޓޫރިޒަމް، މި ގޮތުގެ ފުރިހަމަ ޚިދުމަތް ޒަރާޢަތް މި އޮންނަނީ މައިގަނޑު އެ ހުރިހާ ކަމެއް ކުރުމަށް ޓޫރިޒަމް މިނިސްޓްރީއާ. އެހެންވީމާ، ޓޫރިޒަމް މިނިސްޓްރީން ވެސް އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ މި ބޯޑުތަކުގެ ހުއްދަތަކާ ހުރިހާ ފުރިހަމަގެ ޕްރޮސެސް އަދި އިޖުރާއަތް ކުރައްވާ ދިރާސާތަކުގެ އެކުގައި ކައުންސިލްތަކުން ވަކި ބޯޑުތަކެއް ކަނޑައަޅާ ރަނގަޅުގެ، މިސާލަކަށް މި ވަގުތަށް ހުރިހާ ރަށެއް ނުހިންގުން ކަމުގައިވިޔަސް، ގެސްޓްހައުސް ހުރި އައިޑެންޓިފައި ސެޓްފިކެޓްތަކުގައި އޭގެ ބޯޑުތަކުން މިވަގުތަކުން ހިންގުން ހުރި ރަށްރަށުގައި އެ ރަށްރަށުގެ ކައުންސިލްތަކުން ބޭނުންކޮށްގެން، ނޫނީ ކައުންސިލުން ކަނޑައަޅުއްވާ ޓޫރިސްޓުން ޒަރާޢަތް ޑިޕާޓްމަންޓް އެ ކަންކަން ކުރުމުގައި މި ވިދާޅުވި ސޯލާރު ބޯޑު އަދި ދުން ވެސް ހުރި ހުރިހާ ކައުންސިލްތަކުގެ ތެރެއިން އަޅުގަނޑުމެން؛ މިހާރު ވާހަކަ އަޅުގަނޑަށް ފެންނަ ޓޫރިޒަމުގައި، އަޅުގަނޑު ނިޔަތެއް ދާދި ނޫން ދިރުންހުރި މިހާ ކައިރިގައި، އެ ބޯޑުޖަހައި ބަހައްޓައި އެތާނގައި މިކަހަލަ ބަޔަކަށް ވަނަވާގޮތަށް މިއީ ބޯޑުޖަހާނެ. އެހެންވީމާ މި އޮފީސް މި ގެސްޓްހައުސްތަކުގެ އުފެދިގެން އަސްލަ ބަރުތަކުގައި ކައުންސިލުން ދެކޭނީ އެ އެ މީހުން މާބޮޑު އަޅައިވަރަސްދާ ކަމެއް ނޫން ކަމަށް. އެ ބޯޑުތަން މާބޮޑު ބަލާނުޖެހޭ ކަމެއް ނޫން ކަމަށް. އެހެންވީމާ، ގެސްޓްހައުސް ހިނގާ ކުރަމުން ދޭންވާ ހުރިހާ އެއްބާރުލުމެއް އެބަދޭ. އެހެންނަމަވެސް، އޭގެ ރިޕޯޓް ދޭން މި އަސްނަ ސަފާރީގައި ބަރުކާތްތެރިކަމާއި، ޓޫރިޒަމް މިނިސްޓްރީން ކައުންސިލާ އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތަށް ގޮތުގެ މަތިން ހިނގަނީތޯ ނުހިނގަނީތޯ. އެކަން ކުރުމުގައި ޕެނަލްޓީގެ ބޭނުން ގެސްޓްހައުސްތަކަށް އަދި ފަރުވާތެރިވުމާ ހާއްސަ މަސްއޫލު މި ފެނުނީ. އެހެންވީމާ، ޓޫރިޒަމް މިނިސްޓްރީން މި ދަންނަވާ ގޮތަށް ކައުންސިލަށް ބާރުތަކާއި ހަވާލުކުރާ ކަމަކީ އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ، އެއީ އެ ބޯޑުތަކުގެ ބަހައްޓަންޖެހޭ ބަޔަކަށް ހިފޭ ކަމެއް ކަމަށް ގަބޫލުކުރެވިގެން ޝަރުޠުތަކާއި ޚިލާފަށް ހިނގާ ކަމަށް ކައުންސިލުން ކަނޑައަޅާފައި ކަމަށް. ތާއީދު ދިމާވާ މައްސަލަތަކުން ވެސް ކޮންމެ ފަރާތެއްގެ ބައެއް ޖެހިގެންދާނެ ކަމަށް. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަޅުގަނޑު، އަޅުގަނޑުމެން މިއަދުގެ ބައްދަލުވުން، މި ކޮމިޓީ ބައްދަލުވުން ކުރިއަށްދާއިރުގައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ވަރަށް ގިނަ ކޮމިޓީތަކެއް ކުރިއަށްދާތީވެ އަޅުގަނޑުމެން ކޮމިޓީގެ ވެސް ގާތްގަނޑަކަށް ހަމަ ކުރަމް ހަމަވާވަރު މިވަގުތު މި ތިއްބެވީ. އަދި މިގޮތަށްއިން ބައެއް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވެސް 12 ޖަހާ އިރު ގެންނަ ބައެއް ކޮމިޓީތަކުގައި ބައިވެރިވާން ހަމަ މަޖުބޫރުވާ ކޮމިޓީތައް އެބަހުރި. އެއީ ކޮންމެ ކޮމިޓީއެއް ވެސް ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް ޖެހޭ. އެހެންވީމާ، ކޮންމެ ބޭފުޅަކު ވެސް ވީހާ ކުރުކޮށް ގެންދެވުން އަޅުގަނޑު ހަމަ ވަރަށް ބޭނުން އެދޭ ވާހަކަ ދަންނަވައިލަން. އަޅުގަނޑު މިހާރު ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ އިހަވަންދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުލް ނަސީރަށް.

<u>އިހަވަންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުލް ނަސީރު ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަނޑު މިއީ އިހަވަންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުލް ނަސީރު. އަޅުގަނޑު ސުވާލުކޮށްލަން މި ބޭނުންވަނީ ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަން އިސްލާހު. އަޅުގަނޑުމެންގެ ޤާނޫނަށް މާއްދާ 53 އަހަރު ވެފައި މި އޮތީ. އަދި އަޅުގަނޑުމެންގެ ޕާޓީން ޖުޑީޝަލް ފުރިގެން މިހާހިސާބަށް ދާއިރު އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުން ފުޅާކޮށްގެން މި ދަނީ ޖުޑީޝަލް އިންޓެގްރިޓީގެ ގަރަދުން ގަވާއިދުގައި އުސޫލުތަކާއި ތަރުތީބުކާ މަސްޖެހޭ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުގެ ސުވާލަކީ، ބަޖެޓުތަކުގައި މަސައްކަތްކަށް ފުރިގެން އަންނަނިވިގޮތަކަށް އެއްގޮތް ފުރަތަމަ ކުލަބޮޑު ކަމަކަށް މި އޮތީ ގަވާއިދާއި އުސޫލު ހަމަވެއްޖެ، އެއަށް ފެތޭގޮތަށް ގުޅުން ދިރުން މަސައްކަތްކުރަނީ. އަދި ހާއްސަކޮށް މިހާ ސިޔާސީވެ މަސައްކަތްކުރާކަމަށް. އެއީ ރައްޔިތުންގެ އެންމެ ބޮޑު އިންޞާފުވާ މިއީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު މަސްއޫލިއްޔަތު ޙައްލުކުރުމަށް މި ބޭނުންވަނީ، ބަޖެޓުތަކުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ގަވާއިދުތަކުން ހުރިހާ، އަދި ވަކިން، މި ކަންކަން މި ދިމާވެގެން މި ދަނީ ކޮން ކަހަލަ ދަތިތަކެއް ނޫނީ ބަދަލުތަކެއް ދިމާވާތީ؟ މި ސުވާލަށް.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

އަޅުގަނޑު މި ފުރުޞަތުއަރުވަނީ ޖުޑީޝަލް މިނިސްޓްރީގެ ފަރާތުން ޖަވާބުދާރީވެވަޑައިގެންނެވުމަށް.

<u>މިނިސްޓްރީ އޮފް ޓޫރިޒަމް އެންޑް އެންވަޔަރަންމަންޓްގެ ޕަރމަނަންޓް ސެކްރެޓަރީ ޢާއިޝަތު ޢަލީ ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ފުރަތަމަ ކަމަކަށް، އަޅުގަނޑުމެން ހިފަނީ ގަވާއިދުގެ ކުރިއަން ޖަހާލަން އަޅުގަނޑު ބޭނުންވާ އަޅުގަނޑުމެންނާ މި ސުވާލު އެއްސެވީމަ. ޝުކުރުދަންނަވަން. ޖުޑީޝަލްގެ

އަބަދުވެސް އޮންނާނީ މާސްޓަރ ޕްލޭން. މިއީ ފަސްވަނަ ޓޫރިޒަމް މާސްޓަރ ޕްލޭން އަޅުގަނޑުމެން އެންޑޯސްކޮށްފައި އޮތް އިނގޭތޯ. އެއީ ސްޓޭކްހޯލްޑަރސާ އެއްކޮށް ހަމަ އަޅުގަނޑުމެން އެހެރީ ހޯދައިގެން ހަދާފައި އިން މާސްޓަރ ޕްލޭނެއް. އާދައި ހުންނާނީ އެކްޝަން ޕްލޭންތަކާއި ވެސް. ޓޫރިޒަމް މާސްޓަރ ޕްލޭނުގައި ވެސް ހުންނާނެ. އެހެންވީމާ، ޕްލޭންތަކާ އެއްކޮށް ވިޝަން، މިޝަން އެއްގޮތް ވާކަށް ކޮންމެހެން ނުޖެހޭ. އެކަމަކު ވިޝަން އެއްގޮތަށް ރަނގަޅު ކޮންސެޕްޓެއް ނަގައިގެން ކުރިއަށް ގެންދިއުން އެއީ އެންމެ މުހިންމު އެއް ކަމެކޭ. އެހެންވީމާ، އެ ޕްލޭންތަކުގައި ހުންނާނީ އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުމުގައި އެކްސްޕެކްޓޭޝަން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވެސް، ޔާނާ ދަންނަވާނީ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވެސް ކޮމްޕްރިހެންސިވް ކޮލަބޮރޭޝަނުގައި އެކްސްޕެކްޓޭޝަން ޓާގެޓް. ވަރުގެ ޓާގެޓް މާސްޓަރ ޕްލޭންގައި ވެސް އިންނާނީ އަޅުގަނޑުމެން އެކްސްޕެކްޓޭޝަން ޓާގެޓެއް ގޮތް ވެސް. އެހެން އިތުރުކުރަންވާ ގޮތް ވެސް. ދާންވީ ދިމާ ވެސް. އެއީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކޮމިޓްކުރެވިފައި. ދެން އަނެއް، އެގްރީ ކޮންމެ ޕްލޭނެއްގައި އެބަހުރި. އެހެންވީމާ، އެ ޕްލޭންތަކުގައި ހުރި ކަންތައްތަކަށް ދަންނާ ޕްލޭންތަކާ އެއްގޮތަށް ކަން ކުރެވުނުތޯ ކަންނޭނގެ. ދެން އަދި އާދޭ ފަހަރު ގަވާއިދު މިއީ ޕްލޭންގެ ކުރެ އެކްސަސައިޒެއް. އެހެންވީމާ، ރަށްޓެހި އެރި ކޮންސަލްޓޭޝަން ފޮލޯއަޕްކުރަން ފެބްރުއަރީގައި ވަން ރިޕޯޓުން ފެށިގެން 2009 އާއި އަޅުގަނޑު ހަނދާންވަނީ ގެސްޓްހައުސް ޓޫރިޒަމް މި އައީ، އިންޓްރޮޑިއުސްވީ. މިހާރު 800 ގެސްޓްހައުސް އެބަހުރި. ހުރިހާގައި އަސްލު އަޅުގަނޑުމެން މި ދައްކަނީ އަޅުގަނޑުމެން ޕްލޭންކުރި ޕްރޮޖެކްޓް އަދި ހާއްސަކޮށް ޕްރޮމޯޝަން ކުރުމުގައި އަޅުގަނޑުމެން ކުރަންޖެހޭ ކަންތައް ޕްލޭން ވިޔަސް ކައިރިން ދަތުރުކުރުން މުހިންމު. އެހެންވީމާ، ޕްލޭނާ ކައިރިން ދަތުރުކުރުން، ޕްލޭން ވަރަށް ދުރުހުރެން ދަތުރުކުރަމުން ސަފާރީ ސިސްޓަމެއް އެ ރިސޯޓުން ގަވާއިދުތަކާ ވެސް އަންނާނެ ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެން ތަފާތުކުރަނީ. އެ ރިސޯޓުން ބައެއް ޓްރެއިނިންގތައް ވެސް ހުރޭ ކަމަށް. އެތަނަކަށް ވެސް ހުރޭ ކަމަށް. އެހެންވީމާ، ޓޫރިޒަމް މިނިސްޓްރީ ވެސް އެ ރިސޯޓުން ވަރަށް ބޮޑަށް އިޝާރާތް ކަމަށް. މަސައްކަތްކުރަން ކަމަށް. ހަމައެކަނި ޓޫރިޒަމްގެ ނޫން. ޓްރާންސްޕޯޓު ހުރި މި ސެކްޓަރ ވެސް އިނގޭތޯ. އެއީ ޓޫރިޒަމާ ވަރަށް ގުޅުންހުރި ސެކްޓަރެއް ޓްރާންސްޕޯޓް ވެސް. އެހެންވީމާ، ބަނދަރާ ވަރަށް ގުޅޭ ސެކްޓަރތަކެއް، ނޫނީ ހަމަ ހެލްތު އެއާ ގަވަރމަންޓުގެ ބައިވަރު މިނިސްޓްރީތައް، އޭގެ ތެރޭގައި ހަމަ މިހެން ބިނާކުރުމުގެ ބައި ވެސް އިނގޭތޯ، ޕީޕީޕީ ކޮލެޓްރަލް ބަލައި. އެހެންވީމާ، އާދައި ބޭނުންވާ ހުރި ކަންތައްތަކާ އެއްކޮށް ވިޔަސް ކައިރިން ގުޅިގެން ފުރަތަމަ ކަމެކޭ. ދެން އެއަށްފަހު ގަވާއިދުގެ، އާދޭ ގެނައިން އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން އެގްރީމަންޓާ ރަށްރަށުގައި ހަމަ ޓޫރިޒަމް ޕާރކްތަކުން ޓީ ބޯޑުތަކުގެ އެ

ރަށެއްގެ ސުޕަރވައިޒަރުންގެ ޓްރެއިނިންގ. ރަށުގައި ތިބި ރައްޔިތުންނަށް ރަނގަޅު ދިރިއުޅުމަކާ އެއްކޮށް ފަޚުރުވެރިކަން އެކްސްޕޭންޑުކުރަންވާނީ. އެހެންވީމާ، ޕްރޮސެސީ ވަރަށް ފުރިހަމަ. ދިރާސާކޮށް ރާއްޖޭ ޕްރޮސެސް. ޕްރޮސެސާ އެއްގޮތަށް ބަޖެޓު ހަމަޖެއްސައިގެން ބަޖެޓާ އެއްގޮތަށް ގަވާއިދު ހަދައިގެން، ގަވާއިދާއި އެއްގޮތަށް ކުރިއަށް ގެންދިޔައިމަ ކަންތައްތަކެއް ވާނީ އެންމެން ގަބޫލުން. އެއީ ކަންތައްތަކެއް އަޅުގަނޑު ކުރެވޭނެ ޖަވާބެއް ދެންނެވީ.

<u>ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްލެއްވުން:</u>

ދެންހުރި ސުވާލުތަކަށް ވަޒީރު ޖަވާބުދެއްވުން. ހިންނަވަރު ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު.

<u>ހިންނަވަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ނަސީމް ފާހަގަކޮށްލެއްވުން:</u>

އެހެންވީމަ މި ވިލާތުގައި މެންބަރުންގެ ޕާޓީ ޤާނޫނީ ހަމަހަމަ ކުރުވާނެ އަސާސީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ކޮމިޓީ ސަރުކާރުން ވަރަށް ބޮޑަށް އިހުމާލުވެފައިވާ ހުރިހާ ކަމަކީ؟ އެހެންވީމަ މި ޕްރޮސެސް އަޅުގަނޑަށް ނޫނީ އަދި ގަވާއިދުތައް ނެތި ބޭރަށް ހަދައިގެން ހުރުމަކީ ތިމަރި؟

<u>ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްލެއްވުން:</u>

މެންބަރު ޤާނޫނުގެ މިނިސްޓްރީއަށް ޖަވާބުދެއްވުން.

<u>މިނިސްޓްރީ އޮފް ޤާނޫނުގެ އެންމެ އެންވަޔަރަންމަންޓްގެ ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލް ހާމިޝަމް އަލީ ފާހަގަކޮށްލެއްވުން:</u>

މެންބަރަކަށް، ގަވާއިދުތަކަކީ ވިއްޔާތެރިން ދެއްކީ؟ އެއްޗެއް ގަވާއިދެއްގައި ގަވާއިދުތަކެއް ޕްރޮސެސް އެއްގޮތަށް ގެންދަނީ. ސަރުކާރުތަކާއި ނުވެވުން. ޕްރޮސެސްތަކާ ގުޅުނީ. އެހެންވީމާ، މެންބަރަކަށް ތިޔައި އެގާ ސާފު ސަރީރަ ބަޔަކަށް ދަންނަވާލަން ނޫނެކޭ ކަމެއް އެއް ސަރުކާރުތަކެއް ނުކުރައްވާނީ. މެންބަރު ގެންނެވި ޕްރޮސެސްތަކާ އެއްގޮތަށް. އެއީ އެއްގޮތަށް ޕްރޮސެސް، އެކަމާ ކަމުގެ ދަޢުވާ ގެނެސް ސަރުކާރުން ހުށަހެޅި ޕްރޮސެސްތަކަށް އަދި ކަމެއް. ފިޔަވަޅު ޕްރޮސެސް ވަރަށް. އެހެންވީމާ، އެކްސްޕާން ޕްރޮސެސްތަކަން މިހާރު ވަރަށް މެންބަރުންނަށް އެބަ ކުރިމަތިވާނެ ކަންތައްތަކެއް ކުރިއަށް ނަގައިގެން. އިނގޭތޯ. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

އާދެ! އަޅުގަނޑުމެން ކޮންމެ ކަމެއް ވެސް މި ފެނަނީ ރާއްޖެ ދުވަހުން ދުވަހަށް ކުރިއަރަމުން ދިޔުމަށް ބަލާއިރު. ދެން ފަހާ އިތުރު އަޅުގަނޑުމެން ކޮންމެ ކަމެއްގައި ވެސް ބޭސިކް ބޭނުންވާ ކަމަކަށް ގަވާއިދުތަކެއް ހަދާލަނީ. ހަދައިލާފައި އެ ކަމެއް ފުރިހަމަ އަޅުގަނޑުމެން ހިތަށް ވެސް ނާންނަ އެތައް ކަމެއް އެބަ ދިމާވޭ. އެހެންވީމާ، ތަޖުރިބާގެ މައްޗަށް ދެން ގާނޫނުތަކާއި ގަވާއިދުތަކާ އަބަދުވެސް ރިވައިޒްވުން ދާނެ ކަމަށް އަޅުގަނޑު ދެކޭނީ އިނގޭތޯ. ހަމަ ރާއްޖޭގައި ވެސް ޓޫރިޒަމް އިންޑަސްޓްރީއަށް ބެލިކަމުގައި ވިޔަސް، އަދި މަސްވެރިކަމަށް ބެލިކަމުގައި ވިޔަސް، ދަނޑުވެރިކަމަށް ބެލިކަމުގައި ވިޔަސް ހަމަ އެގޮތަށް މި ދަނީ. ހަމަ އަބަދުވެސް އެ އަންނަނިވި ގަވާއިދުތަކާއި އަންނަމުން، ތަޖުރިބާ، ކުރެވޭ ތަޖުރިބާއާ އެއްގޮތަށް މި ގެންދަނީ އިނގޭތޯ. އަޅުގަނޑުމެންގެ ބައްދަލުވުން މިއަދު މަޖިލީހުގެ ގޮތުގައި އަމާޒުކޮށްފައި މި އޮތީ މި ކޮމިޓީގެ އިޚްތިޞާޞްގައި ހިމެނޭ ފުރުޞަތުތަކާއި ކަންބޮޑުވުންތަކުގެ މައްޗަށް. އެއީ މިހާރު ބޭނުމީ ރިވިއުކޮށްލުން ގަވާއިދު، އެ ގަވާއިދުތައް ހަދަމުން ދަނީ. ގަވާއިދު ހަދަމުން ދިއުމުގައި މަސައްކަތެއް ހިމެނިގެން ސަރުކާރުގެ ކުރިމަތީގައި އެބަ އޮތް ތަފާތު ހިސާބަށް. ހަމަ ތަޢާރުފުކޮށް ވަރަށް ބޮޑަށް ބޭނުންވާ. އެއީ މިހާރު ލޯކަލް ޓޫރިޒަމް މި ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވަރަށް ބޮޑު ފައިދާތަކެއް އެބަ ލިބެމުން. ގަވާއިދުގައި ހަމަ ކާބަރުގައި ހިމެނިގެން އެއް ތަފާތުގެ ބަރާބަރު ރިސޯޓުތައް އެޅުމާ. ކުރިން ޓޫރިޒަމް ރިސޯޓު ހިންގާ ބަޔަކު އަންނަ ފުރުޞަތަކާ މި ހަމަ ގޮތަކަށް ވެފައި ބައިތަކުގެ ނުވަތަ ބޮޑު ބިލްތަކެއް. އެ ބަޔާ އެބަހުރި ގެސްޓްހައުސްތަކުގެ އެކްސްކްލޫސިވް ސަރުކާރުގެ ތަނުގައި އަދި ފުރަތަމަ ސަރުކާރުގެ ގޮތުގައި ވަކިން ހިންގާ. އެއްކަލަ ފުރުޞަތުތައް ދޭންޖެހޭނީ މި ބިލްތަކުން މި ތަނުން ދަނޑުވެރިކަމަކަށް ގޮސް. ބިލްތަކުގައި ދެން މި ބޭނުނީ ދިމާލަށް ހަމަ ތެޔޮ ކަމަށް ބޮޑު ރިސޯޓުގެ. ދިމާލަށް ބަޔާ ޖުމްހޫރިއްޔާ ބަޔާނާ ދެކެވިގެން، ހަމަވީ ހެޔޮ ސަރުކާރުން ކުރިޔަށް ދާ ގޮތަށް ދޭ ބާރު އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ ގެސްޓްހައުސް ތަރައްޤީކުރުމުގެ މަސައްކަތް ތަކެއް މި ކުރަމުން ދަނީ. ކުރިން ފުރިހަމަ ރާއްޖޭގެ ރިސޯޓުތަކާއި ގެސްޓްހައުސްތަކުގެ ތަފާތު މި ރާއްޖޭގައި ހިނގަމުން، ގެސްޓްހައުސްތަކުގެ ފުރުޞަތު ސަރުކާރުން ކުރިއަށް ދާ ހިސާބުގައި ވެސް ހުންނާނެ. އެހެންވީމާ ހަމަ ރިސޯޓުތަކާއި ގެސްޓްހައުސްތަކުގެ ޒަމާނީ ފަސޭހަކަމެއް އެބަ ދިމާވޭ. އެހެންވީމާ، ގެސްޓްހައުސްތަކުގެ ފަރާތުން ދަނީ. ޓޫރިސްޓް ރިސޯޓުގެ މަސައްކަތް ކުރާ ފަރާތްތަކާއި ވެސް އެ ރިސޯޓު ހިނގާ ގޮތަށް ޖެހޭ ގޮތަށް، މި ގެސްޓްހައުސްތަކުގެ ތަފާތުކުރުމާ ބެހޭ ގޮތުން ދެކޭ ދެކުން ވެސް އިނގޭތޯ. ދެން އެގޮތަށް ގެސް ދެކެނިކޮށް އިންސްޕެކްޝަން ތިމާވެ، އާދެ މަޖުލިސް ކަމުގައި ވިޔަސް، އާދޭ ބޭނުން އެކަމާއިބެހޭ ވެސް ގެސްޓްހައުސް ވެސް އެ ރިސޯޓު ހިނގާ ގޮތަށް އެދޭ ފުރުޞަތު ވެސް.

އެހެންވީމަ އެ ގަވާއިދުގެ ތެރެއިން މިކަމަށް ރައްދެއް ލިބޭނެތޯ މިފަހަރު ގަވާއިދު ހަދައި ނިމޭ އިރު؟ އެ ސުވާލުކުރައްވައި، އެ ކަންބޮޑުވުން ފާހަގަކުރައްވަމަ އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުންވަ ހަމަ މިނިސްޓްރީގެ ބައްދަލުވުމު މި ވާހަކަ ހަމަ ރަނގަޅަށް ދައްކައިލީން. އެހެންވީމާ، މިއަދު، ސިޓީގައި ލިޔެ ޢަދަދާ ކަންކަންގެ މި ވާހަކަތައް. އެހެންވީމާ، މިއަދު ބޭނަން އަސްލު ފޮކަސްކުރަމުންދާއި ހުރި މި ކަމަށް. މިކަމާ ބެހޭގޮތުން އެއްބަސް ވިދާޅުވެއްޖެއްމަށް އަޅުގަނޑު މިނިސްޓްރީ އޮފް ޖަސްޓިސްއަށް ފުރުސަތު ދެއްވުމަށްވެސް.

__މިނިސްޓްރީ އޮފް ޖަސްޓިސް އެންޑް އިސްލާމިކް އެފެއާޒްގެ ސީނިއަރ ލީގަލް އޮފިސަރ ޝުކުރާނާ މުޙައްމަދު ފާހަގަކުރެއްވުން:__

ޝުކުރިއްޔާ އިނގޭތޯ. އަޅުގަނޑު ޝުކުރާނާ މުޙައްމަދު، ސީނިއަރ ލީގަލް އޮފިސަރ. ދެން މި ވިދާޅުވި އަސްލު ހާލަތުގައި، އަސްލު އެއްވެސް ބައަކަށް ރިސްކެއްގެ ތެރެއަކަށް ނުވަދެވޭނެ އެގޮތަކަށް އިނގޭތޯ. އަޅުގަނޑުމެން އަސްލު ރިސްކާ އެޅިގައި އެގްރީމަންޓުގައި ހަދާއިރުގައި އެގްރީމަންޓުގައި ކަނޑައެޅިގެން ބުނާނެ އެ ބަދަލުދިނުން އިންޝުއަރެންސް ޕްރޮވައިޑަރުގައި 500 ބަލުންގެރިއް ލިބޭ ކަމަށް. ދެން އަދި އޭގެ އިތުރުން ބަޔަކު ބަދަލުދިނުން އިންސާން ބަލުންގެރި ރަޖިސްޓްރޭޝަންގެ ދަށުން އަދި އިތުރު 500 ނުލާ ކަމަށް. އެހެންވީމާ، މިހާރު އެ ބަދަލުދިނުން މިސާލަކަށް 1000 އަދި ކުރީގެ ގަވާއިދުތަކުން ދީ ހާހަށް ވުރެ އެބަ އިނދާ ބަލުންގެރިއް ލިބެވި. އެހެންވީމާ، އެއްވުރެ ފާހަގަކަށް އެ ބަދަލުގެ ބަލުންގެރި ތެރެއަކަށް އެ ބަދަލުދިނުން ނާނގި ނުވަދެވޭން. އިނގޭތޯ. އެއީ އަޅުގަނޑު ފެނިގަތަ ކަމަކަށް ފޯރަގެޗެއްލާން ކަމެ. ދެން ތިކަހަލަ ހާލަތްގައި ދޫވާން ކަމަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ގެޓުއިންޝުރަން. ތިކަޖެ އަޅުގަނޑުމެންނަން ޖެހެނީ ރިސްކުގެތަކުން މިސާލަކަށް އަދި ފަހުދުވަހަވަކު އެހެން ތަރަކަށް ދިޔައަސް އެ ބަދަލުގެ ރިސްޕޮންސިބިލިޓީ އެ ޙުކޫމަތާ ހަމަ. މިސާލަކަށް ރަނގަޅު ބޯޓަކަށް ދިޔަ ކަމެއްގައި ވިޔަސް އަދި އެހެން ތަކެއް ދިޔަ ކަމެއްގައި ވިޔަސް. ރިސްޕޮންސިބިލިޓީ އެ ހުރިހާ މައްސަލައެއް ޙުކޫމަތުގައި މި ވީހަލެއްދަނީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެންނާ ހަމައެކަން އަދި ތިޔަވެސް ކަމެއް ނުވެއް އެދޭ.

__ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:__

އެހެންވީމާ، ކޮމިޓީއާ ހަމައެކަން އިއްސާކަމެއް މި އޮތީ. މި ކޮމިޓީއާ ހަމައެކަން މެއްސަތަކަށް މި އަންނަނީ ރެކޯޑުގައި މި ކަންކަން ހިނގާތީ އިނގޭތޯ. މިހާރު ރިސްޓްރިކްޓެޑްކަން 500 މީޓަރު އަދި 1000 މީޓަރު ދުރުގައި އޮތް ކަމުގައި ވިޔަސް އިނގޭތޯ، މިހާރު މި ވާހަކަ ގަވާއިދުން ފެއިބައިނާ އަސްލުގައި، ގަވާއިދުން ބޭރުވެ ފައިބައިނީ ސުވާލުކުރެވޭ.

ގެސްޓުބަކު ހަމަ ޓުއަރިޒަމްކަމަށް ކައިރިކޮށްދީފަ ޖެޓްސްކީއެއްގައި އައިސް އެ ގޮތަށް ގެންދާ ގެންދިއުމުގެ، އެކަން މި؛ މިއީ ރިސޯޓުގެ އިހުމާލެއް ނޫން. ރިސޯޓުތަކުން ވަރަށް ރަނގަޅަށް މިކަން ބަލަހައްޓާ އެބަ. މި އަސްލު މައްސަލައަކީ އޮޕަރޭޓަރުން، ވޯޓަރ ސްޕޯޓްސް، ޑައިވިންގ ނުވަތަ ގެސްޓްހައުސްތަކާ އެ ހިދުމަތް ދޭ ފަރާތްތަކުން އެބަ އިނގޭ ޕިކަޕްކަން މި ގެސްޓު ތިމަންނަމެންނަށް ޑީލްކުރަނީ. އެހެންވެއްޖެއްޔާ އެއްކަލަ ހިދުމަތްދޭ ފަރާތްތަކަށް؛ މިހާރު ތި ބޯޓުވެރިންނަށް ވިސްނިދާނެ ކަންނޭނގެ އަސްލުގައި މިވާ ގޮތް ދެއްތޯ؟ މި ރިސޯޓުގެ މައްސަލައެއް ނޫން މިއުޅެނީ. އަސްލުގައި އޮޕަރޭޓަރުން ހިދުމަތްދޭ ޕާބެހެކަން މިގޮތަށް ގެސްޓުން ޕިކަޕާ ކަމަށް ވަންޏާ އެއަށް ސޮލިއުޝަނެއް އަންނާނެ މި ގަވާއިދުގެ ތެރެއިން؟ އެއީ ސުވާލަކީ.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އަޅުގަނޑު ފުރުސަތުއަރުވަން.

<u>މިނިސްޓްރީ އޮފް ޓޫރިޒަމް އެންޑް އެންވަޔަރަންމަންޓްގެ ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލް އާއިޝަތު ޒަކީ ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ. އާއިޝަތު ޒަކީ، ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލް. އަޅުގަނޑުމެންގެ މި އާ، މިހާރު ޑްރާފްޓްކުރެވިފައިވާ ގަވާއިދުގައި އިނގޭތޯ، މިހާރު ވޯޓަރ ސްޕޯޓްސް ސެންޓަރުއެއް، ވޯޓަރ ސްޕޯޓްސް ސެންޓަރަކަށް ދޭ ހިދުމަތްތައް ރަޖިސްޓަރުކުރަންޖެހޭނެ އިނގޭތޯ. ރަޖިސްޓްރޭޝަންގައި އަޅުގަނޑު ހުންނާނެ ކަނޑައެޅިފައި. އެއީ ކޮންމެހެން ނުޖެހޭ ހުރިހާ ހިދުމަތްތަކެއް މުޅި ގެދުން ހުރި. އެއީ ޖެޓްސްކީ ހިދުމަތް ވިޔަސް ވެސް، ކަޔަކިން ހިދުމަތް ވިޔަސް، އޮޕަރޭޓަރުން ވިޔަސް އަދި ހިންގާ ބަލާ ސަބްކޮންޓްރެކްޓިންގ ހިދުމަތް ވިޔަސް އިނގޭތޯ. ހަމަ ހިދުމަތްތައް ރަޖިސްޓަރީވާނެ. އެ ރަޖިސްޓަރީގައި އަޅުގަނޑުމެން އިންގަންނަވާނެ. ދެން އެ ހިދުމަތްތައް ރަޖިސްޓަރީވާއިރު އިންނާނެ އަދި އަޅުގަނޑުމެން ޕްރޮސީޖަރ ގައިޑުން ވެސް ޕެރަމީޓަރސް. އިންސްޕެކްޝަން ވެސް ޕެރަމީޓަރސް. ދެން މިވާ ގޮތަކީ ރަޖިސްޓަރީވީމަ މި ވިޔަފާރިން ހިންގަވާ ބަޔާ، މިހާރު އުޅޭ ރަށްރަށުގައި ހަމަ ކަބޭ ބޯޓުރަހުން އެއީ ވެސް އޮޕަރޭޓްކުރަމުންދާ ދެއްތޯ. މިސާލަކަށް ކުޑަކޮށް ވަރަށް ރަނގަޅަށް ވަޅުއަޅާ ވެސް ނޫނީ ކުޑަކޮށް ޤާނޫނުގައި ވެސް. އެއީ ވެސް ރަޖިސްޓްރޭޝަން ނުކުރިއްޔާ، ދެން އެ ވޯޓަރ ސްޕޯޓްސް ސެންޓަރުގައި ރަޖިސްޓްރީކޮށްގެންނުދޭ. އެހެން އަމިއްލަ ފަރާތްތަކުން ނުޖެހޭ ވަކިވަކިން ޗާޓަރކުރުމުގެ ގޮތުން. އެހެންވީމާ، ވޯޓަރ ސްޕޯޓްސް ސެންޓަރު މިހާރު ނޫނިއްޔާ ބައިޖަހާ ރަޖިސްޓްރޭޝަނާ، ބައިޖަހާ ރަޖިސްޓްރޭޝަނާ އެ ތަނަކަށް ރަޖިސްޓްރޭޝަން ދަށުގައި ނޫނީ ކައިރި ރަށެއްގެ އެގޮތަށް ހުރިހާ ހިދުމަތް ބައިވަރު އެއްކޮށް. އާދަރަން ވާގޮތަކީ އެ

ރަޖިސްޓަރީކުރާ ޚިދުމަތަކުން ދެން ކުރާނީ. ދެން ޓީ ވިޔަފާރި، އޭރުން ވާނުގޮތަކީ ޖެޓްސްކީ ޚިދުމަތް ވެސް ދޭނީ ރަޖިސްޓަރީވެގެން. ނުދިޔައިމަ ނުވާނެ. އެހެންވެއްޖެ ކަމަށް ވަންޏާ އާގޭ އިނދޭ ގެސްޓްހައުސް ރަޖިސްޓަރީވާންޖެހޭ، ހަމަ އިންސާނުންޖެހޭ އެ މީހާގެ ޕާސްޕޯޓު ޓޫރިސްޓާއި، ނަމާއި، ހުރިހާ ތަފާސް އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، އެއީ ކަމެއް ދިމާވެއްޖެއްޔާ ވެސް ބަލަހައްޓަން ވެސް ޖެހޭނެ ދައުލަތް އެބަ. އެހެންވީމާ، ހުރިހާ އެއްޗެއް ރިކޯޑުވަމުންދާނީ. އެހެންވީމާ، ދެން މި ވޯޓަރ ސްޕޯޓްސް ރެޖިސްޓްރޭޝަން ހުދުމަތުގެ ރަޖިސްޓަރީ ވާންޖެހޭތޯ، ދެން ޓީ ވިޔަފާރިން ވަކިވަކިން މި ހުއްޓުވާކަން ބަޔަކު ނުދޭން. އެހެންވީމާ، ރިސޯޓްގެ ބައެއް ބުނެއަށް ވަރުވެއްޖެ ވެސް، ގޮސް މީހަކު ނުވާ އިތުރު ވެސް ޓީ ވިޔަފާރިން އެކަށޭނެ ގޮތެއްގައި އިންސާނީ ކަންތައްތަކެއް ރަޖިސްޓަރީގެ ވޯޓަރ ސްޕޯޓް ސެންޓަރަކުން ކުރާނީ. ކުރުމަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެ މީހުން ޕްލޭނަކާއި ޖެހޭކަމެއް ނުކުރުވަނީ. އެއީ ކުރަމުން ގެންދަނީ އެކަން.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

އެހެންވީމާ، މި ވިޔަފާރީގެ ކުރިއަށް އޮތޯރިޓީއަކީ ގެސްޓްހައުސްތަކުން ނުވަތަ ވޯޓަރ ސްޕޯޓްސް ޚިދުމަތް ދޭ ތަންތަނުން ރިސޯޓްތަކާ ބެހޭގޮތުން ވެސް ދޭތެރެއިން، އެ ގަވާއިދު ހިލާފު ކަމެއް ހިންގައިފިއްޔާ އެ މީހުންގެ ލައިސަންސް ބާތިލްކުރެވޭނެތޯ؟

<u>މިނިސްޓްރީ އޮފް ޓޫރިޒަމް އެންޑް އެންވަޔަރަންމަންޓްގެ ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލް އާއިޝަތު ޝަހީ ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

އަޅުގަނޑު ކޮމެރިޝަލް ކޮންޓްރޯލަރުން، އަޅުގަނޑު ތަންކޮޅެއް ބެހޭ އެކްސްޕްލޭނޭޝަނެއް ދޭން. މި ދަންނަވަނީ ގަވާއިދު ހިލާފުވާނަމަ އެ ވެސް ދެއްކޭ އެ ކުރެވޭނީ؟ ކުރާ ކޮންމެ ކަމަކަށް މިހާރު ޖަނަރަލް ގެސްޓް ރަޖިސްޓަރީވެވައި އޮންނަ ފުރާޅުން. އެ ހިންގަން ރަޖިސްޓަރީވެއްޖެ މި ވަނީ. ރަޖިސްޓަރީވީމަ އެ އޮޕަރޭޝަންގެ ލައިސަންސެއް މި ދެނީ ވަކި ހުއްދަތައްގެ ތެރެއިން ވަކި ގަވާއިދުތަކެއް ތެރެއިން. ދުވަހަކު އެ ނުހުއްޓާލެވޭ ކަންތައް ކުރުވުމަށް ޖޫރިމަނާ ވެސް ކުރުވޭ، އެކްސެސަން ވެސް ނެގޭ، ލިމިޓްގެ ވެސް ދޫވޭ. އެ ގަވާއިދު ތެރެއިން ހުއްޓާލާ އެ ކަންކަން ކުރުވުން.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

އަޅުގަނޑު ޝުކުރުވެރިވަން ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލްއަށް.

<u>މިނިސްޓަރ އޮފް ޓޫރިޒަމް އެންޑް އެންވަޔަރަންމަންޓްގެ ނައިބު މުޙައްމަދު މުންސިފް ޢަބްދީ ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

މިހާރު އަޅުގަނޑަށް ހިވަނީ ކްލައިމެޓްފައިނޭންސިންގާ އެއް ކަމަކަށް މި އޮތީ، މިހާރު ގަވާއިދާ ޚިލާފަށް މިހާރު ވެސް ކުރާ، ހިނގާ ހަރަކާތެއް ނޫނީ ހިންގުމުންދާ ހަރަކާތެއް. ދެން އެބަ ހިނގާ ބަޔެއް ކަހަލަ އެކްސްކަރޝަންތަކުގައި އެކްސްކަރޝަން ފުސްސިރިޕިސްޕޮޓަކަށް މީހުން ގެންގޮސްގެން ދިޔާވާ ހަމަ ހިތްވަރުދޭ ހާދިސާ. މިގެ ޖޫ ވިލާސްއަށް ކުރިން މާފުށިން ދިމާވި ހާދިސާއަކީ ހަމަ ވަރަށް ފަހުން ހިނގައިގެންދިޔަ ހާދިސާއެއް. އެ ހުރި އެކްސްކަރޝަންގެ މުހިންނަކަން ނުވެގެ. ގެސްޓްހައުސް ގަޑުވެގެން ގެނެސް ބޯޓު އަރައިންބިޒާއި ކުރިއަށް އެނޫން ޕިމަންނަކުގެ ގެސްޓްހައުސް ވެސް. އެ ކަންތައްތައް އެހެން ކޮށް މިހާރު ސްޕީޑްބޯޓް ވެސް ރަޖިސްޓަރ މި ރަށެއް. އެކްސްކަރޝަން ސަރވިސް ދޭ މީހުން ވެސް ރަޖިސްޓަރކުރަނީ. މިހާރު މި ހިނގާ ގޮތަކީ ރަޖިސްޓަރީއެއް ނުކުރޭ. ހަމަ ބަޖެޓުގައި ވެސް ނުކުރަނީ. އެ ކުރިން އަޅުގަނޑު ފެންސަރކިއުލާޒްއިން އިކޮނޮމިކް މިނިސްޓްރީގައި ބިޒްނަސް އެކްޓިވިޓީއެއް އެކަނި ރަޖިސްޓަރކުރެވޭގޮތަށް އިންނަނީ. އެކަމަކު މިހާރު މި ރަޖިސްޓަރކުރަނީ ޓޫރިޒަމް މިނިސްޓްރީގައި. އަޅުގަނޑުމެންނަށް މޮނިޓަރކުރެވޭނެ މެކޭނިޒަމެއް އެސްޓަބްލިޝްކުރަން. ޕްރަސަރައިޒްކުރުވޭން ފޮލޯއަޕްކުރައްވާ މި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކޮރިއޯޑިނޭޓްކުރުވޭ. އެސް.އޯ.ޕީސްތަކާއި އެބަ ހުރޭ. ދެން އެކަމަކު މިގޮއި އަންނާނެ އަށްއޮޅުވާފެ ހަމަ އޭގެން ބަހުރުވެގެން ފްރީލާންސް ގޮސް އެކަން ކުރާ މިހެން ވެއްޖެއްޔާ ކިހިނެއްތޯ ކުރާނީ؟ ބަޖެޓުގައި ކޮމިއުނިޓީތަކުގައި ޓޫރިޒަމް އެސްޓަބްލިޝްމަންޓް، ގެސްޓްހައުސްތަކުގައި އިތުރު ޗާޓަރޑްބޯޓުން ކަސްޓަމަރުން މިގައި އޮތީ ކަސްޓަމަރުން ވެސް އަދި އެ ހުރިހާކޮށް މިހާރު ވެސް. ރަޖިސްޓަރޑުކުރުމުގެ ކަރުގައި ފަރާތަކުން ޓްރާންސްޕޯޓް މިހާރު އަޅުގަނޑުމެންގެ އަތޮޅުގައި މި އޮތީ ޕްރޮޖެކްޓް ހަމަ އެއްކޮޅު ބޮޑުކަރިވެފައި ހިންގަމުންދާ ގެސް ގެއްލި ދިޔައިމާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ރިއަލައިޒްވަނީ. އަސްލު ކޮންސަރވޭޝަނު އެންމެންގެ، ހުރިހާ ރައްޔިތުން ވެސް ކޮންސަރވޭޝަނަކަށް ވާންވީ ބިއަންސަލުން އަމިއްލަކަން މި ހަދާ މިސްބާޙުން ދުވި އިންޑަސްޓްރީއާ ކޮލަބްރޭޓްވަނީ. މިސާލަކަށް ދޮންފަނޑު ޖޭ.ޕީ ވިލާލުވި، ބޮޑުކަރަހައްގައި ފަރު ޖަހައިލުމަކާ ރީފު އެކްސްޕީރިއަންސް. ކޮންމެހެން ފަރުތަކާއި ދިމާވާ ނޫނަސް ރަނގަޅު ގޮތުގައި ފަރުތެރެއަކަށް އެކްސްޕީރިއަންސްކުރެވިދާނެ ކަމެއް. މިހާރު މި ގާރުތަކަށް އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ ރަޖިސްޓަރކުރަން ގޮތެއް ހިނގާ އެއްޗެހި ވެސް ނަގަން މި ޖެހުނީ. އެހެން ބަލައިލުމުން ވަކިން ގޮތް، ހުރިހާ ކަމެއް މޮނިޓަރ ކުރަން ބަލާކަމެއް ވެސް އަސްލު އެކްސްޕީރިއަންސް ކުރަން ބޭނުންވާ ވިޒިޓަރުން ފިޝިންގް ޓޫރިޒަމް އެކްސްޕީރިއަންސް ގެއްލޭ. އެހެންވީމާ، އެކަން ކުރުމަށް ބޭކާރު މިނިސްޓްރީއަކުން އަދި އޮންލައިން ޕޯޓަލެއް އެޖެންސީތަކުން ރިޖިސްޓަރ ވަރަކަށް ގައިޑުން ހަދާފައި ޕްރަމަޓައިޒްކުރަން އިތުރަށް، އަޅުގަނޑުމެން ޖިންސާއާއި ބިލްގެ އެ ޒިންމާތަށް، ވިތާ ޒިންމާ ކޮމިޓީ ޕްރޮޖެކްޓަކަށް ހަދަން މަސައްކަތްކުރަމުންދާ ގާތަށްގައި ދިވެހިން

ވެސް އެ ކަމެއް، ހަމަ ނުވަތަ އެންޑިންގް ޕްރޮސެސްއަކަށް އެ ވާނީ. އެހެންވީމާ، ދައުލަތުގެ ހުރިހާ މުއައްސަސާތަކާ ގުޅިގެން ހިންގާ ކަންތައްތަކަށް އަހުލުވެރިވެ، އެ ކަމަށް އެއްބާރުލުންދޭ މުޖުތަމަޢެއް، އެ ކޮމިއުނިޓީއެއްގައި ޤާނޫނަކަށް ގެނެވޭ ވެސް ވާނީ އަސްލު.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

މިހާރު އަޅުގަނޑު މި ވަގުތު ފުރުޞަތުއަރުވައިލާނަން ޖ.ނ. އަނާރާ ނައީމަށް އިނގޭތޯ.

ހުޅު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަނާރާ ނައީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަނޑު އެއްކަލަ ހަމަ މި ދެއްވި ޖަވާބާ ގުޅޭ ގޮތުން، އެއްކަލަ މިހާރު ޤާނޫނަށް ވަރަށް ފުޅާވާ އެބަ ރަށްރަށުގައި ވެސް ދެއްކޭ ގެސްޓްހައުސްތަކާ. ދެން މިހާރު އަޅުގަނޑުގެ ސުވާލަކީ، އެއްކަލަ މި ގަވާއިދު ހެދިގެން އަންނަ އިރު މި ބޭފުޅުން ކިހާވަރަކަށް ސަމާލުކަންދެއްވާނަންތޯ ކައުންސިލްތަކާ ޖަވާބުދާރީކުރުވަން. އެއީ ބައެއްފަހަރު އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެބަ އަޑުއިވޭ ބައެއް ރަށްރަށުގައި އެއްކަލަ ހަމަ މި އުޅޭ ގެސްޓްހައުސްތަކުން ރަނގަޅު ޒިޔާރަތްކުރާ ފަތުރުވެރިންނާއި، ފަތުރުވެރިންނަށް ތަފާތު ޚިދުމަތްތަކުގެ ނަމުގައި ރަޖިސްޓަރީނުކޮށް ހަމަ ފަހަރު އަތުލާ މިކަހަލަ ކަންކަން ވެސް. އެހެންވީމާ، ކައުންސިލްތަކަށް މި ކަންކަމަށް، މިފަދަ ކަންކަމަށް ޖަވާބުދާރީކުރުވަން އެއީ އެ ރަށެއް ވާންޖެހޭ ދެއްތޯ އެބަ އަހާލަން ބޮޑަށް ވިޔަފާރިއަށް، ޚިދުމަތްތެރިންނަށް. އެހެންކަމުން ހިމާޔަތްކުރަން ސަމާލުކަންދެއްވާނަންތޯ؟

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަޅުގަނޑު މިހާރު ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ޓޫރިޒަމް މިނިސްޓްރީއަށް.

މިނިސްޓްރީ އޮފް ޓޫރިޒަމް އެންޑް އެންވަޔަރަންމަންޓްގެ ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލް އާއިޝަތު ޝިފާ ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަޅުގަނޑުމެން މި ޖަވާބު، އަޅުގަނޑުމެން ކުރިން ވެސް ދެންނެވިން ދެއްކޭ މި ރެގިއުލޭޝަނަކީ ތަރައްޤީވުމުން ބޭނުމުން، ފުޅާވުމުން އަދިވަރަކަށް އެބަޖެހޭ އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުންވާން. އާދެ ތެރޭގައި މިނިސްޓްރީ އޮފް ޓޫރިޒަމް ބޭނުންވާނެކަމަށް އެބަ. އާދެ ގިނަގުނަ ކައުންސިލްތަކުން، ކައުންސިލްތަކުގެ ހުއްދަތައް ހިންގުމަށް ރަށްވެހިންނާއި ކައުންސިލްތަކުގައި، އެ ކައުންސިލްތަކާ އެކީ ތަންފީޒުކުރެވޭ ގޮތް

ވާންޖެހޭ އިނގޭތޯ. ވަން އަޕްރޯޗް ވަން ރިސްކްބޭސްޑްގައި ވާގޮތަކީ ރިސްކްބޭސްޑް ކޮމްޕްލަޔަންސްގެން ގެސްކުރައި ރިސްކްބޭސްޑްން ވަރަށް ރަނގަޅަށް ބަލަހައްޓާނެ. އެކަމަކު މިހާރު ކޮމިޓީއިން ފޮނުވައިލިމަ މިވާގޮތަކީ، މުޚްތަރަމް ފޮނުވައިލި އޮތް ބަލިމަޖެހުމުގެ އޮތް ކޮންމެ ކަމެއް ކޮންމެ ފުރަތަމަ ހަމަ އޮޕްޝަން އޮޅުމަށް ވޭތޯ. އަދި ރަނގަޅުކުރެވޭނީ ހެއްޔާ އެއް ހަ ގޮތަށް ލާނެއޮތީ، އަޅުގަނޑަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ޖެނެރަލް ކައުންސެލަށް ކުރިއަށް ގެންދާނެ ގޮތުގެ މަސްދަރު ދާދި ތަޖުރިބާ ވެސް މިވާނީ ކުރުކޮށް ހާލަތުގައި ވަރަށް ބޭނުން ސުވާލެއް. އެއީ ކަމެއް ވަނީ ޖެނެރަލް ކައުންސަލް ބޭނުންކުރަނީ ވެސް ޖެނެރަލް ކައުންސަލް ކަމަށް. ޕޮއިންޓް ނަމްބަރު ތިން ވަނަ ހަމައެއް ހުރީމަ. އެއީ ފުރިހަމަކޮށް ދީ ގޮތް ފުރިހަމަކޮށް އެބަ ކުރަމުން ދަނީ. މިހާރު ދީފައިވާ ގަވާއިދު އެކަށީގެން ވޭނީ ހުސް ޖެނެރަލް ކައުންސަލް ދޫކުރާ. އަހަރެން ހިތާމައާ ގިނަ ދުވަސް މަތީ ބަޔަކު ރިސްކް ފުރުސަތު އެއީ ގަދަކަމުގެ ތަނަކީ މަހުޖޫރު ކަމެއް. އެހެން ހިސާބު ދިމާ ގޮތަކީ ފުރިހަމަ ކުރެވޭގޮތަށް. ގަބޫލު ކުރާކަށް ނުކުރެވޭނެ. ސަރުކާރުގެ ބަޔާން ވެސް ބަލާލާނެ. އެ ފަހުން ވެސް ބޭނުން ކުރެވޭ ފެދި މުއާމަލާތް ވެސް ބަލައިގަނެވޭނެ. ކޮމިޓީ ފެނިގެން ވެސް ރަނގަޅު ވޭތޯ ބަލާލުން އަދި ވަރަށް ފުރިހަމަކޮށްލާ ފެށިފައި މިހެން އަޅު ބަޔަކަށް ހުށަހެޅުއްވި ޖަމާއަތް ބަލައިގަނެވޭ. ޢާއްމު ގަވާއިދުތަކާ ބެހޭ ބައްދަލުވުމާ ބައިވެރިވެވޭ ގޮތް ކަމަށް އެޕަރޭޝަން ޤާނޫނީ މިހާރު ބަޔާނާ ގުޅޭ ނަތީޖާއެއް، ކުރުކޮށް މިއަދު ފުރިހަމަ ވަރަށް ގިނަ ބަޔަކާ ސޮއިކުރުމަށް ވިސްނާ ބޮޑު މަސައްކަތެއް. އެ ބަހުސް ކުރުމަށް ހުރި ކަމެއް ފާހަގަ ކޮށްލާނެ ހިސާބުތަކެއް ގޮތުގެ ބަޔާންކުރަނީ. އެ ވަރަށް ބަދަލުތަކެއް މި ގެންނަން ހަމަ އެއްޗެއް ކުރަން ވިސްނަމުން. އެވާ ރަނގަޅަށް ހަމަ ޝަރުތަކާ ހަމަ ކަމަކަށް ފާހަގަ ކުރެވޭ ފުރިހަމަ އޮވެގެން ފާހަގަކުރަން ވިސްނަނީ. ވަރަށް ބަލާލާ މިކަން ބަލާލުން ހިސާބަށް މި ވަރަށް ބުނަން އިނގޭތޯ. ޝުކުރިއްޔާ.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވަމުން:</u>

އަޅުގަނޑު އެއްބަސް ދަންނަވައިލަން. ޖެނުއަރީ މިދިޔަބަރުގެ ވާހަކަދެއްކެވިއިރު ޤަވާޢިދު ފުރިހަމަކުރެވޭ ރަނގަޅުކުރުގައި މި ހުށަ ޖެނަރަލް ކައުންސެލްގެ ތިބި ސޮފްޓްވެއަރގެ ވެސް އިތުރަށް ޖެނެރަލް އެސޯސިއޭޝަން އަދި ސޮފްޓްވެއަރގެ ކުރިއަށް މިހުރިހާ އިންސްޓަލޭޝަން އެބަ ދެނެގަތުން ވާހަކަ. މިކަން ބަޔާންކުރުމުގައި ރަނގަޅުކުރުގައި ހިނގާ ހަރަ ގޮސްޕިޓަލް ކަމެއް ވެސް އަ މިހުރިހާ އެސޯސިއޭޝަނުގައި ސުވާ ވެސް ކުރަން މިންވަރުން އިލްކްޓްރޯނިކް ޖެނެރަލް އެކްސެސް. ދަން ވާހަކަ އެސްޕީރިއަރ އެ ކޮންކޮށްލުން ދޭއިރު އަނެއްބަޔާން. އެ ކޮންސެޕްޓްގައި ބޭނުން ބަލާނެ ގައިޑްލައިން ވެސް. އިސްލާމީ ޖެނަރަލް ހަމަ ޖެނެރަލް ފިޔަވަޅު އަޅުއްވާފައި މި ހުރިހާ އެއްވެސް ކަމަކީ ޖެނެރަލް އެއްބައިވަނީ 3

ގަޒެޓުކުރުން ފަހުން ބަލައި ހައިސިއްޔަތުން. އެކަމަކު ގޮތަކަށް ވެސް ކަންތައްތައް ދާ. ދަންނަވަން މި އުޞޫލީ އެގްރީމަން ތަންތަނުގައި ހުރި ޕްރޮޕަޓީތަކުގެ މީހުން ވެސް ގެންދަވުން ގޮސް، އެކަން ފުރާވެގެން ގޮސް ރިސޯޓުތަކުން ވެސް އެއްކަލަ ރިސޯޓުތަކުގެ މެނޭޖްމަންޓަށް ނޫނީ ގެސްޓުން ޕީއާރު ހިސާބަށް ފޯނު ގޮސްފައި. އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެބަ އޮތް މާލެއަތޮޅުގެ 3 ރިސޯޓަކާއި އ. އަތޮޅުގެ 2 ރިސޯޓަކުން މި ވާހަކަ ހިއްސާކުރައްވައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގައި މި ކޮމިޓީގެ ބައެއް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނާ. އެ ހިއްސާކުރެއްވި މެންބަރަކު މިއަދު ކޮމިޓީގައި ވަޑައިގެން ނުވޭ. އެހެން ކޮމިޓީއެއްގައި އިންނެވީ. އެހެންވީމާ، އެ ހިސާބުން އަޅުގަނޑުމެން މި ގެސްޓުހައުސްތަކީ ކޮމިޓީގެ ފަރާތުން އަވަހަށް ބޭނުންވާ މިނިސްޓްރީއާ މިކަން ހިއްސާކޮށް، މިނިސްޓަރ އާއި ބޭނުންވެގެން ސަލާމު ކަމަށް މިކަން ގެނެސް، މި ކަމަށް އަވަހަށް ޔަގީން ހުށަހަޅާ ގަބޫލުކުރަން އިނގޭތޯ. އެއީ އެކްސެކެޓިވްން ރަޖިސްޓަރީކުރާ ޕްރޮޕަޓީ ނުވަތަ ގެސްޓްހައުސްއިން ވެސް އެކޮމޮޑޭޝަން ގެންދާ ކަމަށް ވަރަށް އެ ބަހައްޓަން ލިބިފައި އޮތްނަމަ ބަލާލުމަށް ޔޫނިޓުގައި އެ ބަރާބަރު ރިއާޔަތް؛ އެއީ އެހެން ބަޔަކަށް ހުއްދަ ދީފައި ޚާއްސަކޮށް އެ މީހުން ގެންގޮސްގެން އެ ކަންކަން، އެ ކަމަކު ބައްޔެއް އަޅުގަނޑުމެން މި ކޮމިޓީގެ ފާރަވެރިން އެބަ ގަބޫލުކުރަމޭ. އެއީ އެއް ކަމޭ. ދެ ވަނަ ކަމަކީ މި ގަވާއިދު އިސްލާހުގެ ނުކުންނާނީ ކޮން ތާރީޚަކު؟ އެކަން ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ބަލައިލަން އެބަ ބޭނުންވޭ އިނގޭތޯ. އަދި މި ސުވާލަށް ޖަވާބުދެއްވައްވާ! އެކަމަކު އަޅުގަނޑު މި ޓޫރިޒަމްއާބެހޭ ސިޔާސަތު އުޅޭ، ވިލިމާލެ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އުތުރުގަލައިގެން އެބަ އޮތް ޓޫރިޒަމްބެހޭ. އެކަމަކު ވިލިމާލެ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ދެ ކަމެއް ސުވާލު ނަގައި ދެއްވާ ޖަވާބަ އެއްކޮށް އަޅުގަނޑު މި ދެންނެވި ގޮތަށް ނުކުންނާނީ ދުވަހެއް ވެސް ވިދާޅުވެދެއްވާތި އިނގޭތޯ. ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަނޑު މި ޓޫރިޒަމްއާބެހޭ ވިލިމާލެ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް.

ވިލިމާލެ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝަހްބާސް ވާހަކަދައްކަވައިފައި:

އާދެ! ދެންމެ އިއްޒަތްތެރި މެމްބަރު ވިދާޅުވެއްޖެހެން ގޮތުގެ އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު އިބްރާހީމް ވިދާޅުވި ކަމަށް މި ރިސޯޓުތަކުގައި މި ފަތުރުވެރިން ބައެއް...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ވަކި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު ވިދާޅުވި ކަމަކަށް ނޫން އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލީ. މި ކޮމިޓީގެ އިއްޒަތް؛ މި މަޖިލީހަ ހުރަވާލި އިސްލާހު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މި ވަގުތު ވަޑައިގެން ނުވޭ. އަޅުގަނޑުމެން އަޅުގަނޑުމެންގެ

ވާހަކައަކީ ނުދަންނަވަން، ވަކި މެންބަރެއްގެ ނަމެއް ފާހަގަކޮށް ނުކިޔަން. އެހެންނަމަވެސް، އެ މެންބަރަކު މި ކޮމިޓީގައި މިއަދު ނެތް ވާހަކަ އަޑުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލީ.

ވެލިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޙައްބާސް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ދެން އިއްޒަތްތެރި މެމްބަރު، އެ ވާހަކަ އަޑުގަނޑަށް، މިގެ ކުރީގެ ކޮމިޓީގައި ބައްދަލުވުންތަކީ އަޑުގަނޑު އަށެއް އިއްޒަތްތެރި މެމްބަރުންގެ ތަރުޖަމާން. އެ މި ކޮމިޓީގެ ހުރިހާ މެންބަރުން ގަބޫލުކުރާ ސުވާލެއް ނޫން އެއިޔާއެއް އިނގޭތޯ. އެ އަޑުގަނޑު މިހެން މި ދެންނެވި ދިވެހިރާއްޖޭގައި ގެއްލުވިކަމަށްކުރުވުންތައް ޖެހިގެންދު އެއްވެސް ރިސޯޓަކުން އެއްވެސް ޖެހިސޯޓަކުން ތަރަހުން އެއްޗެ ވެސް ނުވެވޭން، ތަރަހުން ބާރަށް ވެސް ނުވެވޭން އެ ރިސޯޓުއްގެ މެންޓޭނަންސް ނޭނގެއެއް. އެއީ އަޑުގަނޑު 100% ޔަޤީންކަން ހުރެއް. އެހެންވީމާ، އަޑުގަނޑަށް ހިޔާލުތަކުން މި އުޅެނީ މަޤުސަދުގެ ތަފްސީލް ޖެހިގެނުގެ ފުރުޞަތު ތަރުތީބުގައި އަން-ރެޖިސްޓަރ ޕާޓީ ސަޕޯޓަރއި، އަން-ރެޖިސްޓަރ ގެސްޓްހައުސް ސަބްލީޒް ކުރުން އެ ގެސްޓްހައުސް ޓުއަރިސްޓުންނަށް ނުކުމެ ޖެހިސްޓެރން ސަސްޕެންޑްއެޅުމަށް ގެސްޓްހައުސްއާއި ދަތުރުގައި ދިމާވާ މައްސަލަތަކާއި އަސްލު ފެންމަތިވެގެން. އެއީ މިއަދު ހަމައަށް އަޑުގަނޑަށް އެނގުނު ވެސް އެއްކަލަ. އެހެންވީމާ، އެއްވެސް ރިސޯޓުތަކުންނެއް، ދެނެމު ޖެހިޖަމު މިހިސާބުތަކުގެ ބޭނުން ވެސް ފާހަގަކުރައްވައިދީ، ދެކިން ފަހަރަކު ވިޔަފާރިއްވައިދީ. މެމްބަރަކަށް ބާރު ފާހަގަކުރުވުމަށް ކަމަށް އަޑުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ. އެއްވެސް ޖެހިސްޓު ރިސޯޓުތަކުންނެއް މިއަދު ހަމައަކަށް އެއްވެސް ޝަކުވާއެއް އައިސްފައެއް ނެތް. ރަޖިސްޓަރީގައި ވެސް އެއްވެސް ޖެހިސްޓު...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަޑުގަނޑު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް ހަނދުމަކޮށްދެއްވައިލަން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އެ ޝަކުވާ އައިސްފައި ނެތީސް އަޑުގަނޑަށް މި ކޮމިޓީގެ މެމްބަރު. އަޑުގަނޑުމެންނަށް އަދި އައިސްފައި ނޫނީ. ބޭނުންފުޅުއާއި ޖެހިގެން މިހިސާބުގެ ކުރިމަތީގައި އެއަށް ރިސޯޓުތަކުގެ މެނޭޖްމަންޓް ވެސް ގެސްޓްހައުސް. އެހެންވީމާ، އެހެން ވިޔަފާރިވާނޭ. ކަމެއް ހިނގާނީ ފަހުމުގައި ކަމެއް ރަނގަޅުކުރަނީ އަޑުގަނޑުމެން މި ސަރަހައްދުގައި.

ވެލިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޙައްބާސް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަޅުގަނޑު ވެސް ކަމެއް، ކަންތައްތައް ރަނގަޅުކުރަން. އަޅުގަނޑަކީ ޓެކްނޮލޮޖިކަލްގެ ދާއިރާގައި ވަޒީފާއަދާކުރި މީހެއްގެ އިތުރަށް، ދިރާސާކުރާ އަހަރު ވަޒީފާއަދާކުރި މީހެއްގެ އިތުރަށް، ރާއްޖޭގެ އުމުރުގެ އެންމެ ޒުވާ ދާއިރާއެއްގައި މިހާރު ވެސް ޓޫރިސްޓް ޚިދުމަތް ދެމުންދާ އެއް ފަރާތް. ހިއްސާ އޮންނަނީ އަޅުގަނޑުގެ. އެހެންވީމާ، އެ ފަރާތަ ވެސް އަޅުގަނޑު ދަންނަވައިލަން. އިއްޒަތްތެރި މުޤައްރިރު ބޭނުންވާ ވަރަކަށް މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގައި ދެއްކޭ ކަމަށް ފެންނަ އަދި ޓޫރިޒަމް މިނިސްޓްރީގެ ބޭފުޅުންނަށް ސަރވޭކުރުމަށް ކަމަށް ވަނީ ބޭނުން އަޅުގަނޑަށް ވެސް އަޅުގަނޑުގެ ހިތުގައި އުފެދޭ ސަރވޭކުރުމުގައި އަދި އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ އެސްޓިމޭޓާއި ހަމަޖެހިގެ ފަރާތަ މި އިއްޒަތްތެރި ކޮމިޓީގައި ދެއްކެވި ކަމަށް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ، އިއްޒަތްތެރި މުޤައްރިރު، ވަރަށް އަދަދު އިރުޝާދާ އެކު ދަންނަވަން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން މި ދަންނަވަނީ އަދަދު ހުރި ގަވާއިދުގައި މިހާރު އަޅުގަނޑުމެންގެ ޓާރގެޓުގައި ދިމާވެފައި ހުރި މައްސަލަތަކަށް ރިޢާޔަތްކޮށް ޖުމުލަ ގޮތެއްގައި ޖާގަ މިނިސްޓްރީއަށް ދިމާވެފައި ހުރި ރައްދުކުރަންޖެހޭ އިދާރީ މަސައްކަތްތަކަށް ރިޢާޔަތްކޮށް އެހެނިހެން މަސައްކަތްތައް، އެހެނިހެން ކަންތައްތަކާ އެއްކޮށް އަދަދު ހުރި ގަވާއިދު ވާންވާނީ، މިހާރު ރައްޔިތުންގައި ޓެކްނޮލޮޖިކަލްގެ މިދިޔަ ދުވަސްކޮޅުގައި މި ހިސާބުތަކުން ހިމަނާފައި ގިނަފަހަރު ނިސްބަތްވާ ކަހަލަ ގޮތަކަށް ތަރައްޤީގެ އަލިގައި، އެއީ ވަކި ހުރި އެކަށީ ޖާގައިގެ ފުރުޞަތު ދެން. ޚާއްޞަގޮތުގެ ޓޫރިސްޓް ޚިދުމަތް ހުރިހާ ރޫޓްތަކަށް އަދި ގެސްޓްހައުސްތަކަށް އަމާޒުކޮށްގެން. އެ ހިސާބުން އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ ޓޫރިޒަމް މިނިސްޓްރީގެ އިއްޒަތްތެރި ބޭފުޅުންނަށް އެނގޭނެކަން އަޅުގަނޑުމެން މި އެދުނީ ކަމުދާކަން. އަޅުގަނޑުމެން މި ބޭނުންވަނީ ކަން ކަމެއްކަން. އަދި ދަންނަވާ އިއްޒަތްތެރި ފޯކަސްކުރާ ވާހަކަތަކުގައި ފެނިފައި، އެހީއާ ރިޕޯޓް އަދިވެސް އެކަމުގެ ދަރަޖަ ރަނގަޅަށް ބަހައްޓަން، ކަމުގެ ބަދަލުގައި އިތުރަށް ގޮތަކަށް ޑިސްޓްރިކްޓްތަކާއި، ސިޓީގެ ކަމާއި އަދި އެކިއެކި ވެސް ޓޫރިސްޓް ޚިދުމަތް ބޭނުންކުރާ ރަނގަޅު ކަންތައް ތިޔަ ގަވާއިދުގެ ދެކެން އަޅުގަނޑަށް އަޅުގަނޑު ވަރަށް ބޭނުން އަދި ކަމެއްގެ ފަހަރަ. ދެއްވި ފުރުޞަތަށް ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މުޤައްރިރު.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަރިހުން އެއްފަހަރު އަޅުގަނޑު ތަކުރާރުކޮށް ހަމަ އެބަ ދަންނަވަން. ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހިންގާ ރިސޯޓުތަކާ ވަރަށް ބޮޑު އަދަދެއްގައި، އެއީ ވަރަށް ރިސޯޓް ހިމެނޭ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑުމެން ދިވެހިރާއްޖޭގައި މި ވަނީ އައިލެންޑް ރިސޯޓް ކޮންސެޕްޓު މިއީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެއްވެސް ހިސާބަކުން އަޅުގަނޑުމެންގެ ސަރަހައްދު ދުވަހު ކޮށް ނުވި، އެއީ

ރިސާޗުތައް އެހެން ޤައުމުތަކުގައި ވެސް އެބަހުރި. އެކަމަކު ހަމަ މިހެން އުޅޭ ފަސްގަނޑުގައި މި ހުންނަނީ. ރާއްޖޭގެ ރިސާޗެއް ފެށިއްޖެއްޔާ އެއީ ވަކި ރަނގަޅު. ރާއްޖޭގައި ރިސާޗެއް ނުކުރެވޭތީ އެއްވެސް ޚާއްސަ ތަނަކަށް. ދުނިޔޭގެ އެހެން ތަންތާ ކިޔާ. އެހެންވީމާ، އެ ރިސާޗު، އަޅުގަނޑުމެން ދަށުދަށުން ވެސް ރިސާޗަށް މި ހުންނަނީ ވަރަށް ބޮޑު އަގެއްގައި، އަޅުގަނޑުމެން ޗީޕާ އެއްޗެހި ވެސް އެބަ ނަގަން. އެހެންވީމާ، އެ ރިސާޗުތަކުގެ އިޚުތިޞާޞް ތަޖުރިބާ އިޖާޒަތް އެބަ ވަޒީފާ އެނގިގެން ކަމުގައި ވިޔަސް. ނޫނީ ކަމުގައި ވިޔަސް. އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެ ކޮމްޕްލައިން އައިސްފައި އެބަ އޮތޭ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން އެކަމާ އަޑައިންނާ ފިޔަވަޅު ކަމެއް ނޫން އެ ކަމަކީ. އެއީ ވަރަށް ސީރިއަސް މައްސަލައެއް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ހަމަ ތަޖުރިބާކާރުން މި ދަންނަވަނީ، އެކަން މި ވަގުތު ރާއްޖޭގައި ކ. އަތޮޅާއި އ. އަތޮޅުގައި ހިނގައިގެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ޝަކުވާ އަންނަމުންދޭ. އެހެންވީމާ، އެ ކަމަކީ ބައެއް ހުރިހާ އެއްޗަށް ކަމަކީ އަޅުގަނޑު ކުރިއަށް އެއްވާން ގަވާއިދުގެ ތެރެއިން. އެކަން ކުރަންޖެހޭ ކަމެއްކަމަކީ އަޅުގަނޑު ދެކެން. ދެން ގަވާއިދު ހަދައި ނިންމައިލާފައި، ގެޒެޓްކުރެވުން ތެރެއިން ވެސް ވިޔަފާރިތަކުން އަޅުގަނޑު ވަރަށް ބޭނުން އެދެން.

މިނިސްޓްރީ އޮފް ޓޫރިޒަމް އެންޑް އެންވަޔަރަންމަންޓްގެ ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލް އާއިޝަތު ޢަލީ ފާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! އަޅުގަނޑު ދަންނަވައިލަން އޮތީ ގަވާއިދު ޑްރާފްޓް ނިމިގެން އަޅުގަނޑުމެން އޭ.ޖީ އޮފީހުގެ ހަމައިގައި ދެން މިހާރު މި ޗެކްކުރާގައި މި އޮތީ އިނގޭތޯ. ދެން ހިއްސާކޮށް، ވަރަށް އަވަސް ފާސްވާނެހެން ހީވަނީ. ދެން މި ވިޔަފާރި، ދެން ވެރިކަންކުރުމުގެ ފަރާތުގެ ފުރުސަތު، އެ ހުރިހާ އިންސްޓިޓިއުޝަނާ އަޅުގަނޑުމެން އަދި ރެގިއުލޭޓަރުގައި ނުހިސާބު ވެސް އަޅުގަނޑުމެން އެކުލަވައި އެބަހުރި ކޮންސަލްޓޭޝަން ބައްދަލުވުމެއް ކުރަމުން، ވަރަށް ތަފާތު އެހެން ކަންތައްތަކާ ވެސް އިނގޭތޯ. ވަރަށް ގިނައިން އެބަހުރި. ވީމާ އެއް އެކަން ސަރވިސްގެ އަސާސު އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނައިލަނީއެވެ ކަންތައް. އެހެންވީމާ، ބައްދަލުވުމެއް ކޮންސަލްޓޭޝަން ވަރުގަ ޖީޑީއެސްއާއިގައިވެސް ވަންޏާ ކަމަށް ވެސް އަދި އެހެން ކަމުގައިވިޔަސް ވެސް އަދި އެހެން ކަމުގައިވިޔަސް ވެސް އެބަ ވަރުގަ. އެހެންވީމާ، އެއީ ހަމަ ވަރަށް މުހިންމު ފަރާތްތައް އަޅުގަނޑުމެން އެ ކަންކަން ރަނގަޅުކުރަން ކުރަންތޯ ކަންތައް ކުރޫން. މިއަދުގެ މަޢުލޫމާތު ދަންނަވާލަންވާ އާދޭ ބޯޑުގައި އަޅުގަނޑުމެން ބަޔަށްޓަކާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދެންނެވި މި ގަވާއިދުގެ ސަބަބުން ވަރަށް ގިނަ ކަންތައްތަކެއް ރަނގަޅުވާނެ އިނގޭތޯ. ދެން އެކަމަކު އާދޭ މާނަ އަދިވެސް ބައްދަލުވުމަށް ބޯޑުގައި ވަރުން ހުއްޓުމަށް ނުވެގެން. އެއީ އެހެން ކަންތައްތައް ވެސް އެބައޮތް ބައްދަލުވުމެއް ބޯޑުގައި. އެހެންވީމާ، މިއީ ހަމަ ކޮޅެ ކުރެއް ނޫން. އެއް ކުރުން. އެހެންވީމާ، އެހެން ދަންނަވައިލަން ބޭނުން. ދެން ގަވާއިދު އަދިވާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވަރަށް ބޭނުން

ކަންތައްތަކެއް ވާނެ. އޭރަށް ހުރިހާ އެންމެ ރަޖިސްޓްރީކުރަންޖެހޭ. އެކަމަކު އޭގެތެރެއަށް އަޅުގަނޑުމެން ވަރަށް ވިސްނުންތަކެއް ގެންގުޅެންޖެހޭ ކަންތައްތަކެއް ވެސް އެބަހުރި ރަޖިސްޓްރީކުރާ އިރު. އަޅުގަނޑުމެން މި ދައްކަނީ ރަނގަޅުގެ ރައްޔިތުންނަށް، އަނެއްކާ ސުވާލު މިއަދު ބިޒްނަސްއަށް އުފެއްދުމުގައި އަދި ޓެކްސީ ސަރވިސްއެއް ދެމުން އެކަން ކުރަން އެހެންނޫންތޯ؟ އެހެންވީމާ، ވާގޮތަކީ ޓްރެއިނިންގްތަކާއި ވެސް އެބަ ހަދަންޖެހޭ. އަޅުގަނޑުމެން މުއްދަތުތަކެއް ވެސް ދޭނަން އެ ކުދިން ޓްރެއިނިންގ، އިންސްޓްރަކްޓަރުން ޓްރެއިނިންގ، ކަންތައްތަކެއް ކުރަން. އެކަމަކު މިހާރު ރަޖިސްޓްރޭޝަނުގައި އެބަ ރަޖިސްޓްރީގެ މިންގަނޑުގެ ތެރޭގައި އެބަ އެނގޭ ކޮންބައެއްކަން މިހާރު ޚިދުމަތްތެރިން. އެއީ ވަރަށް ބޮޑު ކަމެއް އެ ވަނީ. އެހެންވީމާ، އެ ވާހަކަ ދަންނަވައިލަމުން ދަންނަވައިލަން ބޭނުންވަނީ، ގުޑް ގަވަރުނަންސަށް އަޅުގަނޑުމެން ދާން ބޭނުންވަނީ. ޓްރެކްރެކޯޑަކީ އެންމެ މުހިންމު ގުޑް ގަވަރުނަންސް އެއްޗެއް، އެއީ އެންޓިކޮރަޕްޝަން ބާރާއި އެންމެ ފުރަތަމަ އަދި ގަވާއިދު ނުވެ ކަމުގައި ވިޔަސް އެންމެ ރަނގަޅު ގޮތަކީ ކޮބައިތޯ، އެއަށް ތަބާވާ. އެހެންވީމާ، ވަރަށް ބޮޑަށް އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ އަޅުގަނޑުމެންގެ ރައްޔިތުންނާއި އަދި މުސްތަޤުބަލުގެ ރައްޔިތުންނާ، އެ ކުރިއަށް އަންނަން އޮތް ޒުވާނުންނަށް ބަލައި، ގެންނަން މިދޭ ޒުވާނުންނަށް ބަލައި ވެސް ކުރެވޭނެ އެ ބައިވަކަން ރަނގަޅުކުރުމަށް މަސައްކަތްކޮށްގެން. އެހެންވީމާ، މާސްޓަރ ޕްލޭނިންގްގައި އަޅުގަނޑުމެން ކުރަންހުރި ކަންތައްތައް ކުރުމަށް ބަލައި އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުންވާ ވަރަށް ބައިވަރު ސަޕޯޓް މި ބޭފުޅުންގެ. އެ ކަންކަން ކުރަން ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުމޭ ވަރަށް ބޮޑަށް. އަޅުގަނޑުމެން އެދޭ ކަމުދާ އޮތް ހުރި ކަންތައްތަކަށް ރިއާޔަތްކޮށްދެއްވައި އެ ކަންކަން ކޮންޓްރޯލްކުރެއްވުމަށް. ތޭންކިއު. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްލުން:

މިނިސްޓްރީ އެބަ ފާހަގަކުރައްވާ ބައުންޑަރީއަށް ވަންނަކަން އެބަ އޮތޯ ފާހަގަކުރެވިފައި ދެއްތޯ؟ ދެން މިހާރު ބައުންޑަރީއަށް ވަދުމަކަށްފަހު އެ ބައުންޑަރީގައި ތިބި ބައިލާ ޕްރޮސެސްއާ ކަމަށް، މިހާރު މި ދުވަހުން ދުވަހަށް މި ދަނީ މި ކަންތައްތައް މައްޗަށް. މިހާރު ރާއްޖޭގެ އަސްލުގައި ޓޫރިސްޓް ރިސޯޓުތައް ވަރަށް ސާފު ތަނެއްގެ ގޮތުގައި އިސްތިހާރު ވެސް ކުރަނީ އިނގޭތޯ. މިހާރު ރާއްޖޭގައި މިހުރި އެކި ރަށްރަށުގައި، މާލޭގައި، މިސާލަކަށް އަދި ކާފުއް ހިނގިލިހާ ރިސްކުތަކަން ހިނގާން ކަމެއް ފާހަން ވެސް. އެހެންވީމާ، އެއީ މުޅިން އެހެން ތަނެއް. އެހެންވީމާ، އެ ތަނުގެ ރައްކާތެރިކަން ވަރަށް ބޮޑަށް އަޅުގަނޑުމެން އިސްތިހާރުކޮށްގެން ޓޫރިސްޓުން ވެސް މި ގެންނަނީ އަދި އަދުބޮޑުކަން. ގެނެސްފައި ޕީއެބާ އެއްކަލަ އިޓަލީގެ އެއީ ބައުންޑަރީ ތެރެއަށް ވަދެ، ދެން ގެސްޓްހައުސް އަދުގަހާކަން ދޭން ބޭނުމިއްޔާ ކަމެއް ކޮންތަކި؛ އެކަމަކު މިކަން އެބަޖެހޭ ރެގިއުލޭޓަރާ ފަރާތްތަކުން އަސްލުގައި މިކަމާ ގުޅޭ ފުރުސަތު

ވިސްނާވަޑައިގަންނަވަން އިނގޭތޯ. އަޅުގަނޑު އެންމެ ފަހު ފުރުޞަތު ޓޫރިޒަމަށް އަރުވައިލާނަން އެއްކޮޅު ވިދާޅުވާން ބޭނުމިއްޔާ. ނޫނިއްޔާ އަޅުގަނޑު ބައްދަލުވުމުން ނިންމައިލާނަން. އާދެ! ޓޫރިޒަމަށް ފުރުޞަތު.

މިނިސްޓަރ އޮފް ޓޫރިޒަމް އެންޑް އެންވަޔަރަންމަންޓްގެ ނައިބު މުޙައްމަދު މުނިސީފް ރުޝްދީ ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ ވަރަށް ބޭނުންތެރި ފުރުޞަތެއް ކޮންނޫނުގެ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކޮމިޓީއަށް އަރިސް މިގޮތަށް ބައިވެރިވެވަން ލިބުމަކީ. ޤަވާޢިދުތަކަކީ ގާނޫނު ވަރަށް ބޮޑު ގާނޫނެއް އަސާސީ. އެ ގާނޫނުން ލިބިދީފައި އޮތް ބާރުތައް އަޅުގަނޑުމެން ހުރިހާ މުއައްސަސާއަކަށް އަދިވެސް، ހާއްސަކޮށް އިޤްތިޞާދީ މަސައްކަތް އަންގަސްތައްބަންދުވާނެ ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ބޭނުން. ދެން އެ އަޅުގަނޑުމެން ގަވާއިދުތައް މިސާލަކަށް މި ގަވާއިދުތައް ހެދިގެން އަޅުގަނޑުމެން މިހާ އެންވަޔަރަންމަންޓް ދާއިރާގެ އިދާރާ، އާދޭ ތަންތަން ހެދިހާ ކަމެއްގައި ވެސް ބަޔާންކޮށްފައި ވެސް ހަދަ ކަމަށްޓަކައި ގަވާއިދުތައް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ. އެހެންވީމާ، އެ ޖެންޑާއާރުން ކަމަށްޓަކައި އަންގައިދީފައިވާ ކަންކަމުގެ އާދޭ ޖެންޑާއަރުގެ ރަމަތުގައި އެ ބޭނުންވެގެން ޖެހޭގޮތް އެދުމަކުރު. މިސާލަކަށް މިހާރު ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ތިމާވެ ވަރަށް ބޮޑު ތަރުޖަމާކޮށްފައި، އަޅުގަނޑު ހަމަ ކޮމިޓީގައި ފުރަތަމަ ފަރުމަލާއިރު ދުނިޔާގެ ބައެއް ތަރައްޤީވާ ތެރޭގައި ޤަވާއިދުތަކެއް ގެނެސް. މިސާލަކަށް އިރާދީ ރަސްޓްރަކްޗަރިންގް، ވެސް ސަރުކާރުގެ ކަނޑައަޅަންޖެހޭ ވަކި ބިލުތަކެއް. ރާވާ ގެނެސްދޭ ތަރުމީމު ފަހަރު ހަދަނީ. ގަވާއިދުތަކެއް އެގޮތަށް ހަމަ ރަމާގެ ތަރުޖަމާވާ ވީތީ ޤަވާއިދުތަކުގެ ތެރެއިން ވެސް ދެމެހެއްޓެނިވި. ޤަވާއިދުތަކަކީ އަޅުގަނޑުމެން ވަރަށް ފުރިހަމަ ކަނޑައަޅާފައިވާ ކަމަކީ. އަދި އެކަމަކާ ގުޅިގެން ހުރި ބޮލަކަށް ހަމަ ކަނޑައެޅިފައި ހުރި ގަވާއިދުތަކުގެ ގޮތަކަށް ބަޔާންކުރަނީ. ދުނިޔޭ ގެ ރާއްޖޭގެ އެނގޭގޮތުގައި ބަދަލުތަކެއް އަޅުގަނޑު ކަރުދާސް މިއިން ނަމޫނާ. މިސާލަކަށް ވަރަށް ހިނދު ކަނޑައަޅާ ބަދަލުކުރަންވާނެ. ބޮޑު ސަމާލުކަމެއް އެއީ ސާފު ކުރަނީ. އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރަން ބޭނުންވާ އޭގެ ދެތަން، ގަނޑުތަކެއް ބަދަލުގެ ގުޅޭ ބިޔަ ރަށް ސަރުކާރުގެ އެކި ކަމަކާ ގުޅޭ ސާފުކޮށްދޭށެވެ. ދެން މި ކަމުގައި އަޅުގަނޑުމެން ބާރުވެރިކުރުމަށް އެނގޭ ފެށުން އެހެން ބަޔަކާ ދެމެހެއްޓެނިވި ކުރުމަށް. އަޅުގަނޑު ކަނޑައެޅިފައި ހުރި ބޮލަކަށް ދުށް. އެ ސާފުކުރަން ކޮންމެ ކަމެއްގައި މިކަން ގެނެސްދޭ ފެންވަރު.

މިގޮތުން ގާނޫނު ހިތްވަރު މަސްލަހަތު، މަޝްވަރާކޮށް ހުރިހާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އަސްލު މި ދަންނަވާހެން ކޮމިޓީ ފުރުސަތުތަކެއް ދޭއިރު މި މެންބަރުންނަށް އަދި ގެއްލުމުގެ ބިރު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހިތަދޭ ރަނގަޅުކަމާއި ދަރުމަ ދިނަ ވަރުގަ ފަސް އޭގެ އުނދަގޫތަކާއި ވާނެ. އެހެންވީމާ، ކޮންމެވެސް ވަރަކަށް ހުރިހާ ގާނޫނުތަކާއި ހުށަ އާދޭ ގަވާއިދުތަކާއި ޕްރޮސީޖަރުތަކާއި ފުރިހަމަ ކޮށް ދިނުން ގާނޫނުތަކުން އިރު، އަންނަ ފުރުސަތު ފަށް އަޅުގަނޑު ހިމެނޭ ކޮންމެވެސް ވަރަކަށް އެ ކަމަށް އަދިއަޅުވައިލަދީފިއްޔާ ވަރަށް ދަންނަވާލީ. މި ބައްދަލުވުމުގެ މެންބަރުންނަށް ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރު އަދާކުރަން ހުރިހާ މެންބަރުން ފަހަރަށް ބައިވެރިވެ ދެއްވީތީ. ހަމަ ކަމަށް ނުކުރެވޭނެ ކަމެއް ގާނޫނުއަސާސީ ތެރެއިން ހުޅުވާލާފައި ހުރުމާއި އެއީ މި ޤާނޫނުގެ ބައެއް. ބަޔަށް ދެމެހެއްޓުމަށް އޭގައި ގާނޫނު ހަމަޖެހުނެ ކަމެއް ފަހުން މަޝްވަރާގައި ތަކާމީ ފަހުލުވެއްޖެނަމަ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ދިނުމުގެ ދަރަޖަ ފާހަގަކޮށް ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރުއަދާކުރަން ހިސާބުގައި އަޅުގަނޑު.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

އަޅުގަނޑު ޝުކުރުދަންނަވަން އިނގޭތޯ. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މި ދިހަ ދައުރުގައި، 19 ވަނަ ދައުރުގައި ފަސް ހި މައްސަލަ އައިސްގެން އަޅުގަނޑުމެން ކޮމިޓީގައި ކޮންމެވެސް ވަރަކަށް ވާހަކަދެއްކިން. ދެން ބައެއް ކަމެއްސިފައެއްކަން ވިދާޅުވަނީ ރަޖިސްޓްރީކުރި ހިނގާ ތެރެއިން ތިމަންނަމެންނަށް ފާރަވެރި އެކަކަށް ހުށަހެޅި. ޓްރީޓީގެ މިނިސްޓްރީއަށް އެ ޖިސްޓް ދިނަސް މިނިސްޓަރީ އަމަލުކުރުމުގެ ހުރި. އެހެންވީމާ، ތިޔަކުރުގައި ދު ފަހިވެސް އެބަ އޮތް. އަޅުގަނޑުމެން ތެރެއިން ރަނގަޅަށް ތިޔޭ ތެރެއަށް ވަރުގަދަ ހަރުދަނާ ކަމެއްގައި އަޅުގަނޑަށް މިއަދު ފާހަގަވެއްޖެ އިނގޭތޯ. ދިނަ ފަހަރަށް މި ހަފް ގޮތަކީ ފުރަތަމަ ޕްރޮޕޯޒަލްގެއް ދިހަވަރަކަށް، ފަސަރަކަށް ނުވަތަ ވިއްސަކަށް ދުވަސް ހަފްތާގައި އެ ތެރެ ރަޖިސްޓްރީކުރުވައި، ދުވަހަކު ޕްރޮޕޯޒަލް ހަމަ 20 ދުވަ ހަފްތާގައި އެ ތެރެ ނުކުރޭ، މި ތެރޭގެ ދަށުގައި އެތެރެ ހިންގާ، އެ މަސައްކަތެއް ހަމަ ބައިވަރު އެބަ އޮތް ފުލު ދިފާޢީ ރާއްޖޭގައި. ހަމަ ބަލައިލަން ހަރަކާތް މަސައްކަތް ކުރަން އަޅުގަނޑަށް ވެސް ފާހަގަކުރެވޭ. މިހާރުވެސް މިއަދުގެ ބައްދަލުވުން ނިންމައިލާނީ. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.